

Életünk

AZ EURÓPAI MAGYAR KATOLIKUSOK LAPJA

IX. évfolyam 12. szám (9. Jahrgang Nr. 12.)

A Z St.Gallen — Erscheint monatlich

1977 december

Istennek Fia, aki született jászolban...

«Ki hitte volna, hogy így jön? Inkább villámlás és mennydörgés közt képzeljük volna eljövételét. — De mért gondoljuk, hogy az Isten erőszak, miért nem inkább, hogy alázat és szeretet? Hát ez kevesebb? Hisz az erőszak nem épít, hanem ront, míg ellenben az alkotáshoz csendes és szerető erők keltenek. Így épül a tölgy a júniusi melegben, így a sziklarétegek az óceán mélyében, így a társadalom a család békéjében, így a nagy gondolat, a tudás, a művészet a lélek szentélyében. Szeretem a csendet, abban épülök én magam is.» (Prohászka Ottokár)

A nyíló rozsbabimbó nem csinál zajt: csendben, fényben és melegben bomlik ki. Az ember is. Ami a rózsának a fény, az az embernek az öröm, ami a rózsának a meleg, az emberi szívnek az a szeretet. Ez az élet titka: a Teremtő leheletére, csendben, fényben és melegben, elrejtve minden durva, lármás erő-

szaktól bontakozik ki. Az isteni élet és a földre szállt Istenember is a teremtésnek ezt a szent titkát hirdeti ott a betlehemi istállóban, csillagfényes éjszakában, amikor a mi szegény földgolyónkra lejött mint az emberré lett Szeretet! Ő is a földi édesanya szíve alatt fogantatott, puha, meleg párnája volt az édesanya ölén kívül a jóság és szeretet. Lágyabb és melegebb volt a betlehemi jászol a pehely paplannál és gyolcsnál ott, ahol az Isten szeretete a leggyöngédebb földi édesanya szeretetével találkozott.

Hogy megérezte ezt minden korban és minden földrészen éppen az egyszerű, természet és Isten-közelben élő nép: a dunántúli lankák népe, a puszták és havasok népe. Őket hívta és hívja a betlehemi pásztorokkal az angyali szót, mert szívük egyszerű és tiszta, hitük gyermeki, szeretetük őszinte.

(Folytatás a 2. oldalon)

Karácsony Remetén (Erdély)

KARÁCSONY

Ady Endre (1877 - 1919)

Harang csendül,
Ének zendül,
Messze zsong a hálaének,
Az én kedves kis falumban
Karácsonykor
Magába száll minden lélek.

Minden ember
Szeretettel
Borul földre imádkozni,
Az én kedves kis falumban
A Messiás
Boldogságot szokott hozni.

A templomba
Hosszú sorba'
Indulnak el ifjak, vének,
Az én kedves kis falumban
Hálát adnak
A magasság Istenének.

Mintha itt lenn
A nagy Isten
Szent kegyelme súgna, szállna,
Az én kedves kis falumban
Minden szívben
Csak szeretet lakik máma.

Ha ez a szép rege
Igaz hitté válna,
Oh, de nagy boldogság
Szállna a világra.
Ez a gyarló ember
Ember lenne újra,
Talizmánya lenne
A szomorú útra.
Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget.
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni ...
Karácsonyi rege
Ha valóra válna,
Igazi boldogság
Szállna a világra.

(Száz éve született Ady Endre.

E gyönyörű verssel emékezzünk róla.)

Hr. Prof. Dr.
GAJÁRI Aladár
Priesterseminar
7000 Cluj 2

HELVETIA

Pf. 265

Mikor van karácsony?

A keresztény világ természetesen dec. 25-én ünnepli Krisztus születését már a 4. század óta. És a nem-keresztény világ is ünnepel, mégpedig jóval előbb már, és hosszabban — pénzt és fáradságot nem kímélve.

A német városok szövetsége 20 év óta ajánlja tagjainak, hogy akadályozzanak meg minden költséges felhajtást karácsony előtt. De eddig nem sok eredménnyel. A karácsony előtti vásári zaj mindig hangosabb és mind előbbre csúszik a naptárban. Az egyik lap fényképet közölt: a Rajna menti Ludwigs-hafenben már október 25-én (!) megkezdték a munkások a karácsonyi díszek felrakását az utcai lámpaoszlopokra. Kerek két hónappal karácsony előtt! De más városok sem akarnak e téren elmaradni és mind több létra, meg hidraulikus daru kúszik a magasba, hogy óriási mikulásokat, karácsonyfákat, adventi koszorúkat meg «télapókat» szereljenek az áruházak homlokzatára és lámpaoszlopok vasára. Hadd csalja a vakító fény, a színpompás reklámcsodák sora a vásárló közönséget.

Maga, a vásárlásra ösztönzés ellen nem szabadna kifogást emelnünk, különösen most, mikor a gazdasági élet vizei apályra csendesedtek. A pénz azért kerek, hogy guruljon és újra megtöltse a megapadt pénztárákat. Ilyen szempontból nagyon sokan várakozással néznek karácsony elé. Az adómentes karácsonyi pénz összegének megemelése is ezt célozza. Az emberek többet vásároljanak és így lendületet vigyenek a gazdasági életbe, melyben a pénz forgása jelenti a vérkeringést s ezzel az életet.

A lehangoló az egészben csupán az egyoldalúság, a külsőségek túlzott kihangsúlyozása. A vevőközönséget meg-

dolgozó reklámok és egyéb lélektani behatások elterelik a figyelmet a karácsony lényegéről. Az advent már nem elég erre, bekebelezik, befogják tehát a novembert is. Túl korán kezdődik és túl sokáig tart. A novemberi sírok látogatása után az ember azonnal az üzleti világ karácsonyi reklámbombázásába kerül, minden átmenet és főleg minden üdvös gondolat és elmélyülés lehetősége nélkül.

Az adventnek, de már magának a novembernek is viszont éppen az lenne a célja, hogy eszmélésre, gondolkodásra készítse a világ dolgaiban annyira elmerült embert. Megláttassa vele az élet semmisségét és ugyanakkor annak végtelen nagy értékét. De ehhez túlságosan vakító a fény és túlságosan hangos a lárma. Ez el- és megvakítja az embert, hogy a mellékeset tartsa a lényegesnek s ne láthassa meg, hogy az adventben az emberi lélek üdvösségéről van szó, az ember örök sorsáról. Ez az üdvösség jelent meg a Gyermekekben ott Betlehemben az első karácsonykor és ez az üdvösség teljesedik be az idők végén, amikor az Üdvözítő másodsor is megjelenik.

Mikor van karácsony?

Amikor villanyégők új ezrei gyúlnak ki az utcákon? Amikor kiabáló reklámok csábítanak vásárlásra, meg ajándékozássra? Amikor a vásárló közönség a «Stille Nacht» dallamára hullámszik egyik üzletből a másikba, egyik mozgólépcsőről a másikra? Nem! Hanem amikor öntudatosan átéljük, hogy minden karácsonykor Krisztus születik meg bennünk s minden karácsony közelebb visz hozzá, az élet urához, az üdvösséghez.

Ehhez viszont elégséges a hit. Legyen bár akkora, mint a mustármag.

MEGYESI ANDRÁS

Karácsony-e még?

a karácsony? — Amilyen egyszerű, naívnak látszó a kérdés, olyan nehéz rá megnyugtatóan válaszolni. Mert ez a fogalom: karácsony, sokmindennek a foglalata. Benne van már az ünnepi készülődések, bevásárlások izgalma; villanyfűtéses utcák, áruházak pazar kirakata; benne van az ajándékozás öröme, játék-erdő, gyermeki ámulat; kalácsillat és gyertyák ombolyos fénye; kint az éjben hóhullásos csend, bent családi fészekmeleg.

Igen, ez mind a karácsony! — De benne van-e még a Kisjézus, a csordapásztorok romlatlan hite, az angyalok szózata? Mert előfordulhat, hogy ez a mi összkomfortos világunk összeomlik, tartó eresztékeit — amilyen a hit, család, erkölcs — belülről rágja szét a vak ideológia s elborítják az erőszak egyre dagadó hullámai. Ha nem óvjuk, őrizzük a karácsony lelkét, bizony a gyűlölet kerekedik felül, az öröm megavasodik és sáros lesz az angyalok ruhája. Mekkora lesz a csalódás, ha kiderül: hamis volt a joviális Télapó béke-mosolya s a plasztik-Mikulásnak nincs szíve. Mi lesz, ha a sokféle csillag között nem találjuk meg többé az igazit, a betlehemit?, ha ez a mi agyongépesített világunk zúgása-zörömbölése végleg elnyomja az angyalok énekét! — Ezért olyan időszerű s elgondolkodtató kérdés: van-e még karácsony s a karácsonynak lelke?

Szamosi József

ISTENNEK FIA, AKI SZÜLETETT JÁSZOLBAN . . .

(Folytatás az első oldalról)

Dunántúlon, a Hegyháton, a gazda karácsony szentestén jobb eleséget ad a barmoknak is, a gazdaasszony tiszta búzát ad a majorságnak, hogy ember, állat érezze: Szenteste van! — Reimsban, a híres dómban, a szentestén madarakat eresztettek ki a kalitkákból, hogy ezzel jelezzék az emberiség szabadulását a bűn rabságából. Milyen messze estünk mi, ennek a hideg, hitetlen, de annál zajosabb 20. századvégnek a gyermekei ettől a hittől! — És

mert megfogyatkozott a hit, megfogyatkozott az emberek közt a szeretet Isten és egymás iránt . . . Ezért nincs is igazi karácsonyunk már! Mert Prohászka szavaival: «Ennek a hitnek és szeretetnek jelképe a karácsonyfa. Szeretni jó sorsban s keservben egyaránt; szeretni míg Isten akarja, hogy éljünk. S azért kítárjuk szívünket, szeretetünket s irgalmunkat mindenki felé. Kiterjesztjük zöldelő fenyőfaágakként az ínség s s szenvedés fölé. Aki így szeret, annak lelke karácsonyfa.»

H. F.

AZ ÉLETÜNK

minden jótevőjének,
kedves olvasóinak,
önzetlen és nagylelkű
munkatársainak
kegyelemteljes, boldog
Karácsonyi ünnepeket
és áldásos, sikerekben
gazdag Újesztendőt
kíván szeretettel
a SZERKESZTŐSÉG.

Szent István Koronája 33 év után «hazatér»

ELNOK ÚR!

A szabad világban élő Magyar Katolikus hívek és lelkészek nevében mély tisztelettel kérem, hogy a Magyar Szent Koronát ne szolgáltassa ki ugyanannak a rezsimnek, amely 1945 óta lényegében nem változott.

A Magyar Szent Korona nem egy a királyi koronák közül, hanem független királytól, független a mindenkori kormánytól, mert ők függnek tőle.

A magyar nemzet jogainak, függetlenségének letéteményese és biztosítéka mindenkivel, így az uralkodókkal szemben is, a Magyar Szent Korona.

Az a magyar nép, amely otthon és idekint még nem tudta elfelejteni, hogy szabadsága ügyét 1956-ban a szabad világ hagyta cserben, nehezen tudná megérteni, hogy nemzeti függetlensége zálogát, most ugyanazok gondjára bízzák, akik 1956-ban szabadságát eltiporták. — Ezt nemcsak a kinti szabad magyarok nevében, hanem az otthoniak nevében is kérjük, akik nem nyilatkozhatnak, attól az amerikai elnöktől, aki az emberi jogok védelmét politikája alapjának tekinti.

Msgr. Dr. ÁDÁM GYORGY

Director nationalis

Pro hungaris in el Teris

Ezt a táviratot intézte a magyar főlelkész J. Carter amerikai elnökhöz és Vance külügyi államtitkárhoz a Szent Korona kiadatásával kapcsolatban.

Hasonló tartalmú táviratban tiltakozott a Mindszenty-Alapítvány és a többi magyar egyesületek képviselői.

(Szerkesztőség!)

A Magyar Nemzet november 6-i számában közli: «A ma megjelent hivatalos közlés szerint a Korona (így!) rövidesen hazatér, egyedüli jogos tulajdonosához, a magyar néphez.»

Úgy vagyunk ezzel a hírrrel, mint a mesebeli király: míg az egyik szemünk nevetne, a másik sír . . .

Örülnénk, ha arra gondolhatnánk, hogy több mint 33 éves kivetettség után legalább ez a szent ereklye, nemzeti életünk, ezeréves létküzdelmünk szimbóluma és tanúja végre valóban hazatér, vigasztalására minden igaz magyarnak. Viszont sír a lelkünk, ha arra gondolunk, hogy nem szabad, hanem még mindig rab hazai földre tér vissza, amelyre még mindig ugyanannak a sötét hatalomnak az árnyéka borul, mely elől menekült.

A Szent Korona útja az idegenben

Menekült testvéreink közül is csak kevesen tudják, milyen válságos utat kellett megtennie Szent István koronájának a 33 év alatt. Ezért röviden ismételjük:

1944-ben, azon az emlékezetes október 15-én, hangzott el a Kormányzó Horthy Miklós drámai rádiószózata a nemzethez, amelyben bejelentette, hogy a háborút elvesztettük, további vérontásnak nincs értelme, és ezért fegyverszünetet kért az oroszoktól. — Másnap Hitler Németországba hurcoltatta és a nyilasokat, élükön Szálasi Ferencel, bízta meg a kormányzással.

Mikor az oroszok már Budapest ellen vonultak, tette le Szálasi Ferenc mint miniszterelnök és «országvezető» a Szent Korona előtt az esküt. Amikor Szálasiék Budapestet elhagyták, a királyi várból magukkal vitték a Szent Koronát és a koronázási jelvényeket (palást, jogar, az ország almája és a kard), a Mátyás templomból pedig Szt. István Jobbját.

1945 április elején már az egész ország szovjet kézre került. Szálasiék az

oroszok elől a Salzburg melletti Mattsee-be vonultak vissza. Ugyanide érkezett április 4-én a Szent Jobbal és a koronázási jelvényekkel Pajtás Ernő ezredes, a koronaórség parancsnoka is. Szálasi vezérkarával a «Seewirt» nevű hotel első emeletét foglalta le, amikor az amerikai csapatok már Mattsee-hez közeledtek.

Egyik éjszaka egy magyar tiszt jelent meg Mattsee plébánosánál, Anton Strassernél, és a magyar kormány képviselőjének adta ki magát. Kérte a plébánost, hogy megőrzésre átadhatja neki Szent István Jobbját, a koronázási palástot, ezüst evőeszközöket és egy bőr mappát régi okmányokkal. A plébános, jóllehet nem volt egészen tisztában még, hogy mi mindenről van szó, a kérést komolyan vette és elvállalta a megőrzést.

Még ugyanazon az éjjelen elhozta egy nagy ládát az ún. «Régi Plébániai házba». A plébános a ládát a dolgozószobájába a divány helyére állította, ügyesen befődte a diványtakarókkal, úgy hogy a házbeliiek sem vették észre a változást.

A CIC Szálasiék nyomában

Az amerikai k bevonulásával Mattseebe egy kémelhárító csoportjuk James W. Shea hadnagy vezetésével már szimatolt valamit a magyar koronázó kincsek felől. Szálasi emberei közt meg is kezdték a kihallgatásokat. Szálasi szakácsa bevallotta, hogy tud egy rejtkehelyről, ahol a magyar koronázási kincsek el vannak rejtve. És tényleg egy régi kolostori szerházban, a tóhoz közel («Bindhütte») találtak nagyobb mennyiségű ezüst és arany evőeszközöt: a koronázó ebéd ezüst és arany evőkészletét. A kihallgatások során ugyancsak nyomára jutottak Anton Strasser plébánosnál elrejtett ládának a Szent Jobbal és a koronázási palásttal, de a Szent Korona és a koronázási jelvények ekkor még sehol sem kerültek elő, mert Szálasi személyesen őrizetbe vette és elrejtette. Érdekes epizódja a szomorú végnek, hogy Szálasi Ferenc és helyettes miniszterelnöke, Szöllösi Jenő is, két nappal aze előtt, hogy Hitler Berlinben megmérgezte magát, mégpedig 1945 augusztus 28-án, a Mattsee-i monostor templomában házasságot kötött. A házasságok anyakönyvében a 3. szám alatt ez áll:

Völegény: Szálasi Ferenc, magyar országvezető, magyar vezérkari őrnagy, törvényes fia Sz. Ferencnek és Szakmáry Elzának, született Kassán 1897 január 6, nőtlen, lakik Mattsee 8. alatt.

Menyasszony: Lucz Gizella, L. Ferenc és Köhler Katalin törvényes leánya, született Budapesten 1906 október 21-én, lakik Mattsee 8. alatt.

Szent István Jobbját őrizetbe veszi Dr. Andreas Rohrer, Salzburg-i érsek.

Az amerikai 7. hadsereg nyomozói természetesen nyomára akadtak a plébános szobájában elrejtett ládának is a Szent Jobbal és a koronázási palásttal. Kezdetben vonakodott kiadni az ereklyéket, modván «ő a törvényes magyar koronaórségtől vette át a nemzeti ereklyéket, ezért csak a törvényes magyar képviselőnek adhatja vissza». Mikor az amerikai tiszt megkérdezte, hogy ő kit tart annak, azt felelte, hogy Magyarország királyság, így annak, aki azt jogosan képviseli: IV. Károly király törvényes utódja. — A Szent Jobbot a kolostor-templom oltárára helyezte, az amerikaiak pedig két őrt állítottak melléje.

A dolgot jelentették Salzburg katonai kormányzójának, Russel V.D. Jansen amerikai alezredesnek, ki viszont értesítette Dr. Andreas Rohrer Salzburg-i érseket, aki elhatározta, hogy az ereklyét személyesen veszi át megőrzésre. Az érsek 1945 június 17-én d. u.

(Folytatás a 4. oldalon)

SZENT ISTVÁN KORONÁJA 33 ÉV UTÁN «HAZATÉR»

(Folytatás a 3. oldalról)

titkára, az amerikai kormányzó és több magasabb tiszt kíséretében megérkezett Mattseebe, a templomhoz: a teret katonaság vette körül.

A Szent Jobb előtt az érsek és kísérete imádkozott, aztán a plébánián a magyar nemzeti ereklyék átadásáról a Salzburg-i hercegérsek kezébe jegyzőkönyvet fektettek le, amit az érsek és az amerikai hadsereg képviselői írtak alá.

1945 június 8-án, délután 2 órakerült meg ez az aktus, melynek értelmében a magyar nemzet legféltettebb ereklyéi közül Szent István Jobbját, a Koronázási Palástot és egy részét I. Ferenc József király evőkészletének, az amerikai katonai bizottság ünnepélyes formában átadta a Salzburg-i hercegérseknek biztosabb megőrzésre, hogy azt adott időben a jogszerinti magyar kormánynak és az illetékes magyar egyházi hatóságoknak visszaadják. A ládát az evőkészlettel az érsek továbbra is az amerikaiak őrizetére bízta, annál is inkább, mert a Szent Korona a koronázási jelvényekkel együtt még nem került elő. Így sikerült a legnagyobb háborús felfordulás közepette egy nemeslelkű egyházi férfinak az amerikai katonai kormányzat és altiszti szervek teljes megértésével a Magyar Nemzet kincseit biztonságba helyezni. A Szent Jobb még egy napig a Mattsee-i templomban nyilvános tiszteletre volt kitéve, az amerikai hadsereg díszőrsége pedig őrizte este 7 órától másnap d.u. 2-ig.

Érdekes történelmi párhuzam: A kalandozó pogány magyarok szinte pontosan ezer év előtt gyűjtötták fel a Mattsee-i kolostor templomát visszatérőben a Lechmezei vereségből. Most meg ezer évre rá adott méltó helyet az újra felépített kolostori templom Szent István Jobbkeze tiszteletének! Az is érdekes, hogy az első kísérletek Magyarországon krisztianizálására a Mattsee-i kolostorból indultak ki.

Rohracher érsek a Szent Jobbot Salzburgban házikápolnájában helyezte el, a Koronázási Palástot pedig a Szent Péter bencés Apátság kincstárába vitette megőrzésre.

Szent István Jobbkeze hazatér

Az eseményről Magyarországon is tudomást szereztek. A Szent Jobb őrzője, Witz Béla budapesti érseki helynök 1945 aug. 10-én azt írta a budapesti amerikai Katonai Misszióknak: «A nagy öröm mellett teljes megnyugvást éreztünk, mielőtt megtudtuk, hogy az amerikai megszálló csapatok a Szent Jobb megőrzését a Salzburg-i egyházmegyre bízták. Ezt a magyar nemzet sosem

felejtje el és a magyar Katolikus Egyház örökké hálás lesz érte, mert bár a Szent Jobb még Salzburgban van, mégis éreztük, hogy ismét a miénk.» — Hozzáfűzte a nagy kérést: «... nemzetünknek az a drága kincse, mielőtt lehet, hoztassék a hazába vissza», hogy a magyarok lelkierejét, bizodalmit és hitét erősítse.

A kérés, amit az amerikai katonai bizottság fejének, Kovács György alezredesnek nyújtott át Witz Béla, meghallgatásra talált. Rohracher érsek távollétében annak titkára, Johannes Schreiber, Kovács alezredes jelenlétében átadta Henry G. Simmonite ezredesnek, a II. amerikai hadtest Budapest-i megbízottjának és a Szövetséges Ellenőrző Bizottság tagjának, a drága ereklyét. Már előtte kikérték a Vatikán engedélyét. Az Államtitkárság táviratilag adta beleegyezését, azzal a kikötéssel, hogy az ereklyét egy katonalelkész is kísérje el az úton. Így került a tiszti küldöttség mellé Ralph Diefenbach amerikai katonalelkész is.

A Szent Jobbot vivő katonai kocsit Budapest felé vivő útján egy másik fegyveres őrséggel megrakott katonai autó biztosította. 1945 aug. 19-én este félnyolckor állt meg a két katonai jármű az Angolkisasszonyok Váci utcai zárdája előtt. Az elsőből kiszállt Simmonite ezredes, Kovács alezredes, Czernik őrnagy, a táborigyelő lelkész és egy altiszt és keresték Witz Béla érseki helynököt, hogy a Szent Jobbot neki átadják.

A helynök a ferencesek templomában éppen triduumot tartott. Gyorsan előkeresték és a Szent Jobbot a Katonai Misszió és az örömtől szinte túlradó nővérek kíséretében a házikápolnába vitték, ahol könnyek közt adták hálát a jó Istennek, hogy éppen augusztus 19-én, a Szent Király ünnepe előestéjén vezérelte haza a Szent Király Jobbját, minden magyarok vigasztalására.

Drahos János, esztergomi főkapitány helynök, Esty Miklós, az Aktio Catholica elnökségének a képviselője, Mihálovics Zsigmond, az A. C. igazgatója, Marcell Mihály, a Központi Sze-mináriumból voltak az elsők, akik a villámgyorsan elterjedt hír igazáról meggyőződhetek. Az emlékezetes nagy nap a Nemzeti Himnusszal fejeződött be.

Witz Béla, a Szent Jobb őre, aláírásával megerősített és a várkapolna pecsétjével ellátott átvételi elismervény ott fekszik a Salzburg-i Konsistoriálarchiv-ban (egyházmegyei levéltár).

De mi lett a Szent Korona és a Koronázási jelvények sorsa?

(Folyt. köv.)

KERÉNYI OLÁF — A MAGYAR BENCÉS TANÁR!

Múlt számunkban beszámoltunk haláláról; most saját írásán keresztül egy nemes magyar paptanár lelkébe pillantathatunk bele. —

1947 telén írja Beuronból, a Duna eredete mellől: «A lombja vesztett fák zizzenve sírnak fel a csipős szél suhanására. Néha végigfodrozza a folyó tükrét is. Hajszojná, hajtaná előre. A lusta kamasz azonban nem siet. Biztos a dolgában. Szép ez a völgy. Talán a jó Isten is jókedvében teremtette. S szinte elzárta a világtól . . . Vajon minden Duna-völgyet ilyen szépnek teremtett a jó Isten? Nem! Még szebbnek!» — Majd így folytatja lejjebb: «Valahányszor a verebeket figyelem, s velük beszélgetek, mindig az iskolaudvar jut eszembe. Amidőn 20-30 eleven gyerek zajongott, csipogott körülöttem. Nem a jelesek voltak ezek. Inkább a kis szürkék . . . Nem vártak ők nagy dolgot: csak egy biztató tekintetet, egy meleg szót, egy megértő mosolyt. S ahogy ezt az egyikük kicsalta, tovább is röppent könnyedén . . .»

«Tudom, hogy egyszer elmúlik ez a kegyetlen tél. A varjak (csúnya, nagy, fekete, lomha, kárógó, senkivel, semmivel nem törődő madarak) is el fognak takarodni. S újra tavasz lesz. Elmúlik a csúnya varázslat is s az emberek is meggyógyulnak. S ekkor majd az én kis madárkám is megtalálnak engem, bárhol legyenek is a nagyvilágban . . . s hazahívják . . . De hogy ez mikor lesz, csak a jó Isten tudja.»

Bárhol legyenek is a világban! — Jó Kerényi Oláf paptestvérünk is hazament . . . Kis madárkái hangján hívta végleg haza az Úr.

A Magyar Lelkipásztor. — (Ezt már Braziliában, Sao Paulóban írja):

«A napnyugta — a nap mozgalmassága és fáradtsága után — sem tudta meghozni számunkra a nyugodt pihenést. Éreztük mindig — különösen akkor, mikor az éjszaka csendes óráiban számot vetettünk cselekedeteinkről — hogy valami még hiányzik; még hiányzik a keresztény magyar sajtó . . .»

«S midőn első nyomtatott szavaink szárnyán hálánk száll ezért az Ég felé . . . úgy érezzük, hogy körülöttünk vannak mindazok, akik velünk együtt terveztek, dolgoztak, harcoltak a brazíliai magyar sajtó megteremtéséért. Köszönjük, Magyar Véreink, hogy kitartottatok mellettünk . . . Szeressük gyermekünket, a brazíliai magyar sajtót úgy, mint az édesanya szereti gyermekét . . . ne legyünk saját magzatunk mostohájává . . . ne azt akarjuk szolgálni, ami elválaszt, hanem ami összeköt . . .»

«Onnan leszen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat»

mondjuk az apostoli hitvallásban. E szavak kétségtelenül Krisztusnak a világ végén történő eljövételére és ítéletére utalnak, azonban az ember egyéni halálára és a külön-ítéletre is vonatkozathatók. De maradjunk csak egyelőre az apostoli hitvallás szövegénél. Az első szó «onnan» nyilvánvalóan a mennyországra utal, hisz ugyanannak a hitcikkelynek az első részében azt vallottuk, hogy Jézus «felméne a mennybe». Ez a hitágazat az ókori világképet tételezi fel, amely szerint a mennyország a felhőkön és csillagokon

Teológusok túlzásai, téves magyarázatai

A teológiának az a feladata, hogy hitünk tanítását megtisztítsa azoktól az elképzelésektől, amelyek egy már elavult világképnek köszönhetőek. Ez az önmagában véve helyes és szükséges törekvés azonban könnyen túlzásokra és téves magyarázatokra vezethet. Így vannak teológusok, akik szerint az apostolok Jézus megdicsőülése és visszajövele leírásával csak azt a meggyőződésüket akarják képletesen kifejezni, hogy Jézus halálával evangéliuma nem vesztette el érvényét, hogy Krisztus ügye, azaz emberszerető eszménye győzni fog. Az emberiség fejlődése jó irányba halad, felfelé ível és Krisztus megdicsőülésébe torkollik. E naiv történelmi optimizmus hívői szívesen használnak Teilhard de Chardin költői képzeletvilágából vett kifejezéseket, a valóságban azonban hitünket meghamisítják. Először is nem biztos, hogy a jövőben Jézus evangéliuma evilági viszonylatában győzni fog. Maga Jézus mondta: «Vajon, amikor az Emberfia eljön, talál-e még hitet a földön?» (Lk 18, 8). Másodszer nem szabad elfelejtenünk, hogy a gonoszságnak mily nagy szerepe van a történelemben. «Tudjuk, — mondja Szt. János — hogy mi az Istentől vagyunk, és hogy az egész világ a gonosz hatalmában van» (1 Jn 5, 19). Harmadszer ez a horizontális magyarázat túlságosan a földi életre irányítja a keresztények reménységét. Az Egyház hite szerint nemcsak Jézus ügye él tovább, Ő maga személyesen feltámadott és megdicsőült; Ő maga nyilatkozik majd meg dicsőségesen a történelem végén és ítélt meg minden embert. Mások inkább egzisztencialista és individualista magyarázatot adnak az utolsó ítéletről. Szerintük az ítélet, melyről a Hiszekegy beszélt, már itt a földön történne. Aszerint hogy Jézust követjük, vagy tőle elfordulunk, már most megítéltetünk, azaz önmagunkat ítéljük meg. Akik benne hisznek, már most feltámadnak vele, már most együtt élnek vele a mennyben, már most jön el hozzájuk, hogy

túl van a magasban. Ezekben a képekben nem ütközhetünk meg, hisz még mi is, amikor imádkozunk — noha már tudjuk, hogy a mennyország inkább állapotot, mint helyet jelent, — mégis szívesen az égre emeljük tekintetünket s nem a földre szögezzük. Hitcikkelyünk tehát lényegében azt mondja, hogy Jézus, aki mennybemenetele napján látható embersége szerint eltávozott körünkől és az Atyában megdicsőült, a világtörténelem végén ismét megjelenik, hogy eleveneket és holtakat megítéljen.

boldogságában részesítse őket. Ez a magyarázat ugyan sok igazságot rejt magában, a veszély azonban megvan, hogy hitünket egyéni élményeinkre szűkítse és igazi történelmi és eszkatologikus távlataitól megfosssa. Jézus feltámadása, mennybemenetele igazi, időben történt természetfeletti események voltak és a világ végén való dicsőséges megvilágítása és ítélete is az lesz. S bár a hit és örök boldogságunk elsősorban egyéni ügyünk, Krisztus a világ végén az embert társadalmi és kollektív viszonylatában is megítéli és pontot tesz az egész emberiség földi élete végére.

Az Egyház tanítása szerint két ítéletet kell megkülönböztetnünk: a külön-ítéletet és az egyetemes ítéletet a világ végén. Az apostoli hitvallás csnk az utóbbit említi, de a külön-ítélet is hozzátartozik az Egyház biztos tanításához. Jelen cikkünket a külön-ítéletnek, a következőt a végítéletnek szenteljük.

A Szentírás minden kétséget kizáróan tanítja, hogy Isten az embert a halála után megítéli. «El van végezve, hogy az ember egyszer meghaljon és utána ítéletben legyen része» olvassuk a zsidóhoz írt levélben (9, 27). Természetesen nem várható, hogy a Szentírás tételszerűen megkülönböztesse a kétfajta ítéletet, azonban vannak szövegek, melyek inkább a külön-ítéletre vonatkoznak. «Könnyen kifizeti az Isten az embert a halála napján érdemei szerint» (Sir. 11, 26), olvassuk már az ószövetségi Írásban. «Az igazak lelke azonban Isten kezében van, és gyötrelmem nem érheti őket. Az esztelenek szemében úgy látszott, hogy meghaltak . . . elmenetelüket megsemmisülésnek vették, de békességben vannak» (Bölcs 3, 1-3) mondja az ószövetségi bölcs. Krisztus Urunk a jobb latornak megígéri, hogy még aznap vele lesz a paradicsomban (Lk 23, 43). Szent Pál meghalni kíván, hogy Jézussal együtt lehessen (Fil 1, 21-23) és örömmel válna meg a testtől, hogy hazaérkezzék az

Úrhoz (2Kor 5, 8). E szövegek nemcsak a lélek halhatatlanságát bizonyítják, hanem azt is, hogy a lélek a halál után azonnal elveszi jutalmát, tehát Isten ítélete alá esik. A dúsgazdagról szóló példabeszédben a dúsgazdag elkárhozik, miközben testvérei még a földön élnek (Lk 16, 22).

Az Egyháznak a s z e n t t é a v a t á s i p r a x i s a, a szentekhez intézett imáink is feltételezik, hogy a keresztény életnek e példaképei már a mennyországban vannak, tehát ítélet alá estek. Csak az vonhatja kétségbe a külön-ítéletet, aki tagadja a lélek halhatatlanságát és szellemiségét. Ha ugyanis a lélek halhatatlan és kellőképpen fel van készítve az örök boldogság befogadására, akkor igazságtalanság volna Isten részéről az örök jutalmat a világ végéig elhalogatni.

A kereszténység első századaiban az egyházatyák a külön-ítéletre vonatkozóan néha még kételkedtek. Kellő bölcséleti fogalmak híjában, egyesek azt hitték, hogy a lélek a halál után álomba merül. Azonban hamarosan megérlelődött az Egyházban a külön-ítélet hitmeggyőződése. XII. Benedek a katolikus tant egyszersmindenkorra lerögzítette 1336-ban: az elhunytak lelke, amennyiben a halál pillanatában bűneitől teljesen megtisztult, közvetlenül Isten boldogító szinelátására jut, azok pedig, akik életükben Istenhez nem tértek meg és úgy haltak meg, közvetlenül a haláluk után elkárhoznak. Ezek után nem vonhatjuk kétségbe a külön-ítélet tényét és végérvényességét.

A magán-ítélet tehát abban áll, hogy Krisztus a halál pillanatában a lelket úgy megvilágítja, hogy az visszavonhatatlanul tudomásul veszi, hogy Isten színe előtt mire méltó. Ha valaki Isten kegyelmében hal meg és bűneitől teljesen megtisztult, akkor nyomban üdvözülni. Ha a halál Istentől való elfordultságában lepi meg, akkor nyomban elkárhozik. S végül, ha valaki a kegyelem állapotában hal meg, de bűneit még nem tudta földi életében jóvátenni, akkor egy közbeneső állapotba kerül, amit tisztítótűznek nevez az Egyház.

Manapság sok teológus az Egyház eddigi vallásgyakorlatait rossz szemmel nézi. Véleményük szerint a jámbor hívők, csak önzően a maguk üdvével törődnek és elhanyagolják a Szentírásnak azt az igazságát, hogy Isten az egész emberiséget üdvözíteni akarja. Nem lehet tagadni, hogy egyesek csakugyan egy bizonyos jámbor önzésnek esnek áldozatul, ha azt hiszik, hogy a felebaráti szeretet gyakorlása nélkül üdvözülni lehet. Azonban nem szabad azt

(Folytatás a 6. oldalon)

A hitoktatás színódusa és a magyarországi egyház

Néhány évvel ezelőtt amerikai üzemi szakemberek felmérést készítettek az Egyházi közigazgatás működéséről. Kíváncsiak voltak rá, hogyan dolgozik ez az egész világot átfogó «nagyüzem», melyben különféle nyelvű népek, sokféle kultúra, társadalmi és gazdasági rendszer, teológiai irányzat, istentiszteleti forma fér meg egymás mellett. Ezek a különbségek sokszor feszültségben állnak egymással és az Egyház mégsem esik szét. A hosszú éveken át végzett vizsgálat a nemzetközi szervek működését messze megelőző minősítést adta az Egyháznak.

Vannak, akik kétségbe vonják ezt a minősítést. De vannak, akik élénk figyelemmel kísérik az Egyház minden nagyobb, nemzetközi értekezletét és igazat adnak az amerikai felmérés megállapításának. A legutóbbi püspöki szinódus 240 résztvevője az egész világot képviselte. A szinódusi atyák magukkal hozták a maguk területének időszerű problémáit, főleg ami a hitoktatást illeti. Ez volt ugyanis az egy hó-

«ONNAN LÉSZEN ELJOVENDÓ ÍTÉLNI ELEVENEKET ÉS HOLTAKAT»

(Folytatás az 5. oldalról)

sem elfelejtenünk, hogy az örök üdvösség csak egyéni lelki tényben és nem kollektív mozzanatban valósul meg. Istent csak egyéni lelkek láthatják és szerethetik, és ez a szeretettől átizzott istenlátás alkotja az üdvözültek legfőbb boldogságát. A társadalmi szükségletek és egymásrautaltságok a mennyországban megszűnnek, az egyedüli társadalmi kötelék, amely megmarad, Krisztus titokzatos testének a kegyelmi köteléke lesz. A többiek üdve ugyan hozzájárul majd az örök boldogság kiteljesüléséhez, azonban lényegében nem érinti (Summa theolog. I-II, q. 4, a. 8).

«Mindnyájunknak meg kell jelenünk Krisztus ítélőszéke előtt, hogy kiki megkapja, amit testi életében kiérdemelt, aszerint, hogy jót vagy gonoszt tett-e» — mondja Szent Pál (2Kor 5, 10). «Ez az ítélet: a világosság a világba jött, de az emberek jobban szerették a sötétséget, mint a világosságot, mert tetteik gonoszak voltak. Mert mindenki, aki gonoszt tesz, gyűlöli a világosságot, s nem megy a világosságra, nehogy kiderüljenek a tettei. Aki ellenben az igazsághoz szabja tetteit, a világosságra megy, hadd derüljön fény a tetteire, amelyeket az Istenben vitt végbe» (Jn. 3, 17-21).

PROF. P. MEHRLE TAMÁS OP

napig tartó ülések központi témája. Az héten az egyes országok püspöki karainak képviselői 8 perc alatt beszámoltak a hitoktatás helyzetéről hazájukban. Különösen éber figyelemmel kísérték a kommunista kormányzatú országokból jött néhány főpásztor világos helyzetjelentését. A lengyel főpásztorok felsorolták, milyen akadályokat gördít a kommunista rendszer a hitoktatás útjába. A kormányzat az iskolából száműzte a hitoktatást. De az ateizmust, a materializmust erőszakkal rákényszeríti a tanuló fiatalságra. Ezen túlmenően a gyermekeiket vallásosan nevelő hívőket az élet minden területén hátrányos helyzetbe szorítják. A hittankönyvek kiadását és példányszámát korlátozzák, késleltetik. Az erőszakos intézkedésekkel azonban nem tudják kioltni a fiatalokból az evangélium iránti érdeklődést.

Erre vonatkozólag érdekes adatokat sorolt fel a szinódus befejezése után két héttel Rómába érkezett Wisinszky bíboros primás 27 lengyel püspök élén az «ad limina» pápai kihallgatáson.

A Szentatya előtt kijelentette: a varsói kormányzat elkobozta a katolikus iskolákat, az állami iskolákban megszüntette a hitoktatást, de az Egyház nem nyugodott bele az erőszakos intézkedésbe. Az iskolán kívül 20.000 (húsz ezer) egyházi központban hitoktatási termet rendezett be és semmiféle állami ellenőrzést nem tűr. A lengyel szülők általánosságban 70-80 százalékban lelkiismeretesen küldik gyermekeiket hittanra. A lengyel egyház e nehéz időben megismerte a szenvedést. A szenvedésben együtt maradt papjaival és püspökeivel, s kitart a Pápa mellett.

A másik nagy meglepetés volt a szinódus számára Gábris nagyszombati (Szlovákia) püspök, apostoli kormányzó tájékoztatója. Közismert, hogy a közép-európai országok közt Csehszlovákiában a legsúlyosabb az Egyház helyzete. Gábris főpásztor ezt nyomatékosan aláhúzta. Elmondotta, hogy Csehszlovákiában az állam csak az iskolában engedélyezi a hitoktatást, de ezt is csak heti egy órában. Az iskolák igazgatója és tanszemélyzete mindent elkövet, hogy a hittanórát zavarja. A hittanra járó gyerekeket zaklatják, kigúnyolják, rosszabb jegyet kapnak az iskolai tantárgyakból. Szüleiket rosszabb beosztásba helyezik, megfenyegetik, hogy elveszítik állásukat, gyermekeik nem jutnak be az egyetemre stb. A csehszlovákiai püspökök — mondotta Gábris — ismételtén kérték a kormányzatot, engedje meg, hogy a templomban tanítsák a hittant, de kérésüket eluta-

sították. Az elsődözők illetve bérmálkozók előkészítésére sem adnak más lehetőséget, mint a heti egy órát az iskolában. A jugoszláv püspöki kar képviselője szintén kitergette a rendszer okozta nehézségeket, hasonlóan a vietnámi, saigoni főpásztorok is.

Egyedül a magyar püspöki kar képviselője, Lékai bíboros-primás hallgatótt a rendszer okozta nehézségekről. De bírálta a szülők és papok magatartását a kérdésben. Kifogásolta, hogy a papok egy része azt vallja, nem a gyerekeket, hanem a szülőket kell oktatni, hogy a családban ők végezzék el a hitoktatás feladatát. A szülők egy része, mondotta a bíboros-primás otthon tanítja gyermekét, de a nagyobb rész inkább csak a külsőségek előkészítésében segít. Az első áldozással illetve a bérmálással járó ünnepek megrendezésében tevékenykednek. Magyarországon a jogos kritikát elfogadják, de igazságtalan eljárásnak minősítik, hogy az ország primása a bajok fő okáról, a rendszer embertelen eljárásáról és a hitoktatás jogtalan korlátozásáról semmit sem szólt.

Amikor megjelent a római szinódus összefoglaló jelentése és abban nyilvánosságra került, hogy a világ püspökei határozottan állástfoglaltak a hitoktatás szabadsága mellett, hangoztatván, hogy ez a vallásszabadság emberi jogának érvényes része, sokan feltették Magyarországon a kérdést: mennyiben egyeztethető össze ez a szinódusi követelés az 1975 január 15-én Magyarországon közzétett templomi hitoktatás rendezésével. A probléma még súlyosabbnak tűnik, ha hozzávesszük, maga a Pápa a szinódus bezárásakor kiemelte: senkinek sincs joga ezen a világon az Egyházat megakadályozni vagy meggátolni az evangélium szabad hirdetésében, továbbá, senkinek sincs felhatalmazása arra, hogy az embereket visszatartsa az evangélium hirdetésének meghallgatásától és attól, hogy szabadon kövessék az evangéliumot. Ezt a kijelentését a Pápa a szinódus után a lengyel püspökök ad limina látogatásán is megismételte, ez után a jugoszláv külügyminiszter november 17-iki kihallgatása alkalmából is kifejezte.

E nyilatkozatok, határozott állásfoglalások hallatán sokan kérdezik Magyarországon, hogyan egyeztethető össze ezekkel az állam és a magyar Püspöki kar közt létrejött és kihirdetett megállapodás a templomi hitoktatásról? Hiszen ez a rendezés, megállapodás a templomi hitoktatást alaposan továbbra is korlátozza. Korlátozza, mert a városokban például hosszú évek

óta nincs iskolai hitoktatás. Csak a templomban van erre lehetőség. Itt viszont a rendezés értelmében is csak négy csoportot lehet alakítani, csoportonként legfeljebb 40 gyerekkel. Összesen tehát egy plébánián nem járhat több gyerek hittanra, mint 160. Mi jönné zárja ki a megállapodás a többit?

A színódus nyilatkozata és a Pápa beszéde után világos, hogy ez a rendezés nem felel meg a hangoztatott jogoknak.

Ez a tény annyira foglalkoztatja a papokat és a szülőket, hogy Dr. Pataky Kornél, győri megyéspüspök október végén körlevelében is kitért rá. A Magyar Kurir október 26-iki számában ez áll: «Pataky Kornél győri megyéspüspök a hitoktatás kérdését tárgyalva a következő kéréssel fordul a papi magatartást illetően a Főtszteleendő Testvérekhez: «Az emberi érintkezés stílusában tapasztalható elvéte hiányosság. Adott esetben ezt megpróbálják vehemensebb természetű Testvéreim az elvűség és a védelem talajára vezetni, mondván: Dolgainkat nekünk kell megvédenünk, ezt pedig határozottsággal kell véghezvinni.» A hazai papság értékes része tehát nem osztja sem a helytelen megalkuvás, sem a hallgatás politikáját emberi és egyház-jogi kérdésekben és ezt külföldön is tudomásul kell vennünk.

A római színódus egyik meglepetése az volt, hogy több kommunista kormányzatú ország püspökei nyíltan feltárták az egyházüldözés módszereit és az emberi és egyházi jog sűrű megsértését. Ezzel elosztatták a külföldi egyházi körökben elterjedt babonás félelmet, mely azt parancsolja, hogy az elnyomott, üldözött keresztényekről ne beszéljenek Nyugaton, ne kritizálják a kommunista kormányokat, mert ezzel megnehezítik a kommunista uralom alatt élők sorsát. Ezt a téves feltevést a lengyel, csehszlovák, jugoszláv, vietnámi, keletnémet püspök felszólalók cáfolták meg. Ez a nyílt állásfoglalás készítette a színódust, hogy állásfoglaljon az üldözések ellen, követelje az emberi jogok megtartását ezekben az országokban. Ez a nyílt állásfoglalás segített a Pápának, hogy azóta elhangzott többszöri megnyilatkozásában hangosan követelje a vallásszabadságot és az emberi jogok gyakorlati megtartását. Több megfigyelő szerint a színódus egyik jelentős eredményének ez tekinthető és bíznak benne, hogy a Vatikán keleti politikájában megszűnik az eddigi következetes hallgatás és hangosabb lesz a követelés és az embertelenségek elleni kritika.

FÁBIÁN KÁROLY

Az élet könyvéből

AUSZTRIA

Sajnos, csak a Bécs-i, Linz- és Kufstein-i Magyar Misszióból vannak adataink eddig; Innsbruck, Graz és Klagenfurt hiányzik!

Bécs.

A keresztiség szentségében részesült:

Simon Livia Mária Magdolna, Simon András és Speulte Ida leánya, nov. 6.

Az Örök Hazába költöztek:

Főt. Dr. Steiner-Sas József hittanár, 53. évében, okt. 5.

Kövess Géza, 82. életévében, okt. 12. Revillac Jánosné szül. Somssich Mária, 67. évében, okt. 15.

Korányi János, élete 67. évében, Zürich, okt. 30.

In memoriam Dr. Kövess Géza báró.

Halálával súlyos veszteség érte a Szent István Egyesületet, amelynek Kövess Géza hosszú éveken át vezetői tagja volt. Az elhunyt fia volt Kövess Hermann báró tábornagy, az Osztrák - Magyar - Monarchia egyik nagy hadvezérének az első világháborúban. A bécsi Hadtörténelmi Múzeumot szolgálta életében; az utóbbi években mint annak helyettes igazgatója. Ritka nagy műveltségű ember volt, szakkörökben hadtörténelmi tudását nagyrabecsülték. Öröze volt nemes hagyományoknak és eszményeknek. — Sírjánál Dr. Csermög-Schneidt Ottó búcsúztatta. Emlékét az itteni magyarság kegyelettel őrzi.

Karácsonyi szeretetvendégség vasárnap, dec. 18-án lesz 16 h-kor a cserkészotthonban, Bolzmannngasse 14. Mindenkiket szeretettel várunk.

Linz.

Születés:

Okt. 30-án már a Neue-Heimat-i templomban keresztelte a magyar lelkész Marics Anna Máriát, Marics István és Dobson Erzsébet leányát.

Első szentáldozók:

Kovács Gyula, Kovács Tivadar és Marcinkedi Edit okt. 21-én járultak az első szentáldozáshoz Bad Kreuzenban.

Halottaink:

Hajnal János, Linzben aug. 28-án 68-ik életévében hunyt el. Utolsó útjára felbúcsúzóan sokan kísérték el. A búcsúbeszédéből, amit egy honfitársunk tartott, egy nagyon értékes magyar élete bontakozott ki.

Molnár-Vayka Árpád gyógyszerész, szept. 15-én negyvenkilenc éves korában hunyt el.

Nagy Teréz Welsben 95 éves korában hunyt el.

Örömmel közöljük az «Életünk» olvasóival, hogy Linzben 1967 óta műkö-

dik a Felsőausztriai Magyarok Kultúr-egyesülete. Ennek a keretében már második éve működik Papp Ferenc vezetésével egy kiváló színjátszó csoport. Vörösmarty «Árpád ébredése» című darabjával lepték meg a magyarokat.

A 80. sz. Árpád cserkészcsoport már jó ismerőse a Máriacell és Mindszenty sírját látogató magyaroknak. Ez a kedves magyar cserkészcsapat és annak agilis parancsnoka, Kiss Mihály, most a Rejtős színjátszó csoporttal karöltve több száz önkéntes munkaórával nagyobbították meg a kicsinek bizonyult kultúrházat.

Kufstein.

Halálozás: Ez év szept. 15-én nagy részvétellel kísérték utolsó útjára Wörgl-ben Özdy Béláné szül. Tárnok Margitot. Az urna beszentelése szept. 29-én volt, szűk családi körben.

HOLLANDIA

Születés:

Orbán Bernadette, Dr. Orbán Árpád és Szarka Ildikó, De Bilt-i lakosok április 7-én született kislánya. Július 27-én kereszteltük.

Vig Joerij Géza Huigflor, Vig Géza és Bodegom Anna Eliza Breukelen-i lakosok május 2-án született fia. Jún. 12-én kereszteltük.

Loomans Victor Alfonz Attila, L. Paul és Pálffy Palma Den Haag-i lakosok febr. 10-én született fia. Május 29-én kereszteltük.

Növekedjenek erőben, kegyelemben!

Eihunytak 1977.

Kooter Károly, 79 éves, Alkmaar, január 29-én.

Cremserné szül. Csúcs Erzsébet, 62 é., Maastricht-Utrechtben temették február 4-én.

Gyetkó István, 38 éves, Amsterdam, ápr. 8-án.

id. Vaslovszki Károly, 74 éves, Groningen, május 4-én.

Lepkó Tivadar, 54 éves, Delft, júl. 7. Dr. Wutskits György, 76 éves, Amsterdam, júli 30-án.

Vermesi György, 58 éves, Zwolle, aug. 16-án.

özv. Pogár Rudolfné szül. Schlosszer Erzsébet, 89 éves, Den Haag, Voorburg, szept. 7-én.

Vince József, 43 éves, Sittard, szeptember 28-án.

Pócsné szül. Molnár Irén, 67 éves, Den Haag, okt. 12-én.

László József, 64 éves, Budapest (vakáció alatt) szept. 10-én.

Nyugodjanak Békében!

(Folytatás a 8. oldalon)

AZ ÉLET KÖNYVÉBŐL

(A 7. oldal folytatása)

NÉMETORSZÁG

München:

Tarcsay László Benedek, Tarcsay Iván és Heimerl Hanne szülőknek a harmadik gyermekük született 1977 április 29-én, Heiligen Kreuzban. Münchenben keresztelték.

Urbanovich Izabel Judit Zsuzsanna, Urbanovich Géza és Szakáll Zsuzsanna leánya, született Münchenben 1977 július 29-én, keresztelték okt. 27-én. Bagin Barna Krisztián, Bagin Barna és Mayer Livia fia, született 1974 szeptember 10-én Esztergomban, keresztelték Münchenben 1977 nov. 13-án.

Házasság: Dr. Peuten Matthias orvos és Kaposvári Katalin 1977 okt. 29-én esküdtek a Habsberg-i Mária kegytemplomban. A gyönyörű nászmisén a Kölzce-Balogh gyerekek, élükön édesanyjukkal remekeltek családi zenekarukkal.

Halottaink: Virágh Béla, 1977 nov. 1-én, 74 éves korában meghalt Straubingban. Honi földben, Ottevényen temették el.

Bencze István 1977 okt. 30-án, 66 éves korában Altfrauenhofenben elhunyt. Münchenben temették el.

Stuttgart.

A keresztségben újjászülettek:

Tóth Hajnal Mária Magdolna, T. Antal és Lener Magda leánya, 1977 jan. 22-én Weilheim-Techben.

Czinege Mihály, Cz. Imre és Fehér Ilona fia, jan. 25-én Stuttgartban.

Balla Alexandra, B. Ferenc és Zseray Erzsébet leánya, jún. 5-én Stuttgartban Balla Ferenc, Balla Ferenc és Zseray Erzsébet fia, jún. 5-én Stuttgartban. Zöldi Attila Miklós, Z. Miklós és neje Piroska fia, márc. 20-án Stuttgartban. Fazekas Gyöngyvér Emőke Réka, Dr. med. F. Attila és Nickel Anna leánya, ápr. 5-én Deggingenben.

Szabó Daniela, Szabó Lajos és Jovic Spomenka leánya, április 30-án Schw. Gmündben

Sipos Gábor, Sipos Gábor és Magó Erzsébet fia, jún. 5-én Stuttgartban.

Csicsics András, Cs. Sándor és Bödő Edit fia, jún. 14-én Stuttgartban.

Csicsics Róbert, Cs. Sándor és Bödő Edit fia, jún. 14-én Stuttgartban.

Házasság szentségében részesültek:

Dr. Kerecsényi János és Bukovszky Katalin, jan. 28-án Stuttgartban.

Boronás Barna Dipl. Ing. és Boboljcov Anna, aug. 9-én Stuttgartban.

Az örök hazába távoztak:

Martos Rudolfné szül. Zarándi Mária, május 2-án, 77 éves korában.

Özv. Billnitzer Ernőné szül. Oborni Ilona, május 2-án, 56 éves korában.

Martos Rudolf, jún. 17-én 87 éves kor.

Mannheim.

Házassági évforduló:

Tényi Mihály és felesége, szül. Karácsonyi Mária, nov. 7-én ünnepelték házasságuk 40. évfordulóját. A hívek szentmise keretében virágcsokorral ünnepelték őket. Bár «nem jeleztek nagyot — Messiás mutató csillagok» — mégis nagyra nőttek mindketten a szemünkben, egymás iránti hűségükkel és áldozatkészségükkel. A Mannheim-i magyar közösség szívből köszöni ezt a példát nekik — írja a magyar lelkész.

Okt. 23-án százan a hívek közül Freiburg/i.Breisgau-ba zárandokoltak élükön az újonnan megalakult Tomori Pál csekészcsapatukkal. Az útnak hármass célja volt: a Szűzanyát köszönteni, az érsekség 150 éves jubileumát együtt ünnepelni német katolikus testvéreinkkel és emlékezni 1956-ra. A megemlékezést szentmise vezette be és lélekemelő ünnepi óra zárta be. — Az emlényekben gazdag napért a Domban végzett szentségi ájtatosság keretében adunk hálát — írja a «krónikás», Senyey Tamás.

Frankfurt/ a. Main.

Szent keresztségben részesültek:

Sólyom Mihály és neje, szül. Demeter Ilona fia: M i h á l y, 1977 szept. 11-én a Deutschorden-templomban.

Dr. Szalay Béla és neje, szül. Miklódy Gabrella fia: J ó z s e f, Gissenben a Szent József kápolnában.

Pósa Károly és neje, szül. Pekla Rozália fia: G á b o r, 1977 aug. 8-án, a frankfurti Deutschorden templomban.

Lovás Mihály és neje, szül. Császár Edit leánya: J e a n e t t e, Krisztina, 1977 okt. 30-án Schwalbachban a kat. plébánia-templomban.

Házasság: Ackremann Heinz és Talmácsi Margit 1977 okt. 29-én házasságot kötöttek Friedrichsdorfban.

Halálozás: Grabner István okt. 21-én Grabner István elhunyt okt. 21-én Langenben, okt. 25-én temették Hattersheimban.

Ravensburg.

Október 15-én volt a bérmlás több magyar bérmlákozóval a híres Weingarteni bazilikában.

Okt. 30-án a magyar misszió Einsiedelbe vezetett engesztelő zárandoklatot hazánkért és a forrongó világért. — Örömmel közli továbbá Brunó Atya, hogy a magyar könyvtár 85 újabb kötettel bővült. Magyarágunk nevében kér további könyveket.

Köln.

Születés: Erdeg Norbert, Erdeg Imre és Apici fia, aug. 8-án Hannoverben.

Házasság: Gösswein Ottó és Szalma Ilona Wuppertalban okt. 22-én.

Essenben okt. 23-án tartották meg 240 résztvevővel, akik közt több protestáns is volt, a megemlékezést 1956-ról. Ilona v. B.-né számolt be róla. — Az ünnepséget szentmise vezette be a Szent Mihály templomban. A magyar színekkel díszített ünnepi oltárt magyar cserkészfiúk és lányok álltak körül nemzeti zászlókkal. Ők is ministráltak. — Offertóriumkor mindenkint meghatott a szép cselló-szám.

A meleg és családi ünnepély a Viktória leánygimnázium dísztermében volt. — «A Himnusz végén, néma csendben áldoztunk szabadsághőseink emlékének . . . Valahogy nem vágytunk hazamenni a végén.»

Borghorst, születés: Koch Christian, K. Ottó és Demmel Éva fia.

Hamburg.

Keresztelés:

Patarica Dávid, P. János és Hajduk Erzsébet fia, 1977 ápr. 23-án.

Horváth Sascha, Horváth József és Bednárski Lidia fia, 1977 ápr. 23-án.

Ibraimovic Mathilda, Gábor Móric és Ibraimovic Minerva leánya, 1977 május 8-án,

Ibraimovic Róbert, Móric Gábor és Ibraimovic Minerva fia, 1977 május 8.

(Fenti kislány és kisfiú (iker gyerekek) anyjuk nevében szerepelnek, mert a kereszteléskor még nem tudták esküvőjüket rendezni!)

Sokhegyi Péter Béla, S. Béla és Kiss Mária fia, 1977 jún. 12-én.

Gyarmathy Thomas Raymund, Gyarmathy Lajos és Gyarmathy Tünde fia, 1977 okt. 30-án.

Somogyi János Attila, Somogyi János és Somogyi Ilona fia, 1977 május 1-én.

Házasságok:

Nagy András és Busch Anna Cornelia házasságot kötöttek Ramelsloh-Seevertalban (Hamburg mellett) 1977 máj. 28. Mirkát Georg és Krischke Helga házasságot kötöttek 1977 márc. 21-én.

Halálozások:

Hermann László meghalt 1977 jún. 23-án, 49 éves korában, a betegek szentségével ellátva.

Fazekas Sándor meghalt 1977 augusztus 9-én, 78 éves korában, a betegek szentségével ellátva.

A ködös Észak beszámolójában igazi magyar szüreti bál hangulatával lepelt meg. Volt ott minden, ami egy magyar szüreti bálhoz kell: 187 magyar, java-részt fiatal. Persze volt jócskán olyan is, aki már rég elhullatta a csikófogat. Például Kiska-bácsi, aki 98 évével még vígan «ropta» a táncot. (Ez is csak Hamburgban lehetséges!) Volt ott minden, ami szemnek-szájnak ingere: cigánypecsenye murcival, szőlőlopás csöszökkel. — Nem tréfa dolog, mert akit rajtacsíptek, fizetett egy fürtért 2 márkát. A rendező Bencs és Horváth

családok és Fitos Lajos, aki «keresztelte» a bort, remekeltek. Buga Miklós s.rendezőről sem szabad egy rossz szót is szólni. — Az egész szüreti vigasság mögött a jó Nánássy Laci-bácsi vigyázó szeme őrködött. Jól tudja, mert 30 éve csinálja. Czódor István a háziúr és Cindel Lajos a lelkész csak boldogan mosolyogtak.

OLASZORSZÁG

Róma. Születés: Dinnicenso Vittorioné, szül. Wollnhoffer Máriának szept. 17-én megszületett a második gyermeke, Barbara.

Triest. Kállay Miklósné, szül. Ressegner Brendának szept. 22-én kislány született, **A n d r á s**.

Milanoban Boschetti Tiberioné, szül. Tóth Eszter kislányát, **F l o r i n d á t** szept. 25-én keresztelték. — Együtt örülünk a három házaspárral.

Piacenza Cifariello Paoloné, szül. Hajness Olga, a Ferenzei Egyetemen a legmagasabb kitüntetéssel szerezte mint építész a laureat. Gratulálunk!

SVÁJC

Basel.

Keresztelés: Csetreki Károly és Horváth Teréz szülők (Lenzburg) gyermeke aug. 27-én a keresztségben **K á r o l y** nevet kapott.

Halász József és Toris Irma szülők (Basel) lánykaja okt. 15-én **Andrea** Krisztina névre lett keresztelve.

Genf — Lausanne — Sion.

A keresztség szentségében Isten gyermekei és az anyaszentegyháznak tagjai lettek:

Sárréti Dávid Károly, S. Károly és Anna fia Lausanne-ban, okt. 23-án. Rubovszky Mathias-Nicolas-Stéphane, dr. R. Stéphane és Anna gyermeke Genfben, nov. 6-án.

A mennyei hazába költöztek:

Aggteleky Béla Genfben aug. 4-én 87 éves korában, szk. altábornagy, a Bp.-i I. hadtest utolsó elköltözött altábornagya.

Mme Vasas Madeleine okt. 16-án 80 éves korában Morges-ban (VD)

Mme de Tahy Mary Genfben okt. 17-én 86 éves korában.

M. Bognár László Sion-ban nov. 14-én 58 éves korában.

Zürich.

Születések:

Hrnek Kamil, H. K. - Horváth Mária fia.

Dobozi Márton, dr. D. Miklós - Sirokay Zsuzsanna fia.

Puskás Dániel, P. Gyula és Regula Erzsébet fia.

Papp Natália, P. Albert és Németh Zsuzsanna leánya.

Hargitai Doris, H. Lajos és Csizmadia Irén leánya.

Házasságok:

Subits Sándor és Peyer Rita, Zh. Parraghy Ferenc és Bertalan Mária Schärer Henrich és Bánfi Erzsébet, Zh. Nagy Mihály és Eres Mária, Wint. Mistarz Károly és Schweinböck Waltraud Luise, Zh.

Kovács Imre és Borbély Aranka, Mutschellen.

Házasságuk 25. évfordulóját ünnepelte Schmidt János és Villányi Erzsébet 1977 nov. 19-én a zürichi Szent Péter-Pál templomban.

Halálozások:

Magyar-Schmidt Irén, 80 éves, Zh. Zombory sz. Ispanovits Paula, 91 éves, Zürich.

Csiky-Zehán Edit, Zürich

Kiss Kálmán, 81 éves, Winterthur Kaiser sz. Szabó Katalin, 91 éves, Zh. Horog György, Regensdorf, 6 éves

Franciaországból jelenti egyik olvasónk: Dr. vitéz Simon István volt rendőrfőtanácsos ez év október 17-én Csongrádon elhunyt. Honfitársunk lelkiismeretbeli kötelességének tartja a közlést, mert itt nem csupán egy becsületes magyar ember haláláról van szó, hanem olyan valakiéről, aki a második világháború legnehezebb idejében szolgálta nemzete javát. Sokszor állása, sőt élete kockáztatásával mentette a Szálaszi és utána a Rákosi időkben az üldözött magyarokat. — «Előttem ő a becsület példája és a magyar tragédia egyik áldozata» — írja honfitársunk.

Segítség! — A Latina-i barakktábort az sok magyar menekült lakja, szentkarácsony éjtszakáján. — Volt menekültek tudják hogy milyen lélekkel. A magyar lelkész, Páter Salamon ezt írja: «... néha még az is probléma, ha valaki karácsonyra hozzátartozóinak levelet akar küldeni. Ezt a helyzetet akarom enyhíteni». Kiolvasott, szükségtelemné vált könyvekkel is sok örömet okozhatunk a menekülteknek. Mivel vámentes szeretet-csomagok küldését megszűntették a tábor felé, adományokat lehetőleg pénzben kér az Atya erre a címre: Comitato Ungherese, I - 00193 Roma, Via della Conciliazione 44.

Sok levélnél és írásnál még nem jutott hely, vagy idő a megválaszolásra vagy közlésre. Magyar lelkésztestvéreink türelmét kéri a szerkesztőség, mivel minden közleményt nem tud lehozni az Élet könyvében. Folyamatosan azonban sor kerül mindenki és minden közlésre érdemes írás. — Azért is bocsánatot kérünk, hogy ha rövidítenünk kell a szövegeken.

HIREK PÁRIZSBÓL

A párizsi Katolikus Misszió a nyári vakáció után Szent István királyunk emlékűnnepélyével nyitotta meg az őszi és téli szezont. Az ünnepi szentmise után **Fehérné, Tünde** üdvözölte az összegyűlteket, majd **Szöke László** tartott gondolatébresztő előadást István király nagyhorderejű, a magyarságot összefogó, megtartó s Krisztus útjára állító életéről.

Az 1956-os emlékűnnepséget a Szabad Magyar Egyesületek karöltve a Misszióval, október 23-án vasárnap ünnepi szentmisével nyitották meg, amit **dr. Hieró István** celebrált. Ünnepi beszédet **dr. Töttösy Ernő** Brüsszelből érkezett jogász, a Keleteurópai Elnyomott Nemzetek Szövetségének főtítkára tartotta. A megrázó beszédet, ami elsősorban a Nagy Imre kormány létrejöttét, működését, majd tragikus végét tárgyalta, összekapcsolva az akkori külföld reakcióival, a közönség feszült figyelemmel hallgatta. Az előadást hatalmas vastapssal köszönték meg. Ezután fiatal cserkész, **Németh István** szavalt ismeretlen költőtől, az 56-os forradalom hőseiről. Az ünnepséget **Nicole Donner** koncert zongorista, a Birminghami szimfonikusok szólistája, Chopin és Bartók művek előadásával zárta be.

Este Párizs szívében a fényben úszó Etoile-on gyülekeztünk az idegen címetől (sarló-kalapács) kivágott lyukas magyar zászlóval, koszorúkkal. A mulatókba, színházakba igyekvő elegáns közönség megütődve nézett a forgalmat pár percre leállító rendőrökre, majd a szabaddá lett téren áthaladó csoportra, kik a Diadalív tövébe igyekeztek az Ismeretlen Katona emlékművéhez. Fellobbant a láng, megvilágította a felsorakozott magyar cserkész-fiatalokat, a távolba vesző tekintetű felnőtteket s a francia kormány által kiküldött díszegyenruhás Garde Républicaine díszőrség feszes vigyázban álló, tisztelgő sorát. A dobpergésben haza szállt a gondolat a fény városából a hősök, az igazságért halók országába, akiknek fénye ma is bejárja a világot. Bár ez csak kis mécs-fény a kétezer éves, az egész világot beragyogó nagy Kereszt tövében, de ott van s mi tettük oda magyarok.

November 5-én a Mikes Kelemen Kör rendezésében **dr. Fiala Ferenc** tartott előadást Prohászka Ottokár nagy magyar főpap életéről és munkásságáról. Az előadást élénk hozzászólások követték. Az estet a «Rózsafabot» című régi, kedves magyar film vetítésével zárták. Az előadással párhuzamosan **Balogh Zoltán** nagyváradi születésű, ma Ulmban élő grafikus művész kiállításában gyönyörködhettünk. A hazafias ihletésű színes grafikáknak nagy sikerük, sok vásárlójuk volt. **(Sz. K.)**

CSALÁDI SAROK

EVANGÉLIUM

(Szent Lukács könyvéből 2, 1-14).

Megszületett a Megváltó Dávid városában

Abban az időben Augusztus császár elrendelte, hogy írják össze az egész

Mária és a Gyermek (porcellán)

földkerekséget. Ez az első összeírás Kirinusz helytartósága idejében történt. El is ment mindenki, hogy jelentkezzék ki-ki a maga városában.

József Dávid házából és nemzetségéből származott: útrakelt tehát Galilea Názáret nevű városából Dávid városába, a judeai Betlehembe, hogy összeírják eljegyzett feleségével, Máriával, aki áldott állapotban volt.

Amint ott tartózkodtak, eljött az ideje, hogy Mária világra hozza gyermekét. Megszülte elsőszülött fiát, polyába takarta és jászolba fektette, mivel nem kaptak helyet a szálláson.

A környéken éppen pásztorok tanýáztak a szabad ég alatt, őrizvén nyájukat az éjszakában. Egyszerre csak ott állt előttük az Úr angyala, és az Úr

dicsősége beragyogta őket. Nagy félelem fogta el őket, de az angyal így szólt hozzájuk: «Ne féljete! Nagy örömet hirdetek nektek és az egész népnek. Ma Megváltó született nektek Dávid városában, a Messiás, az Úr. Ez lesz számotokra a jel: Kisdedet találtok polyába takarva és jászolba fektetve.» Hirtelen nagy mennyei sereg vette körül az angyalt. Dicsérték Istent, és így énekeltek:

«Dicsőség a magasságban Istennek, és a földön békesség jóakarátú embereknek.»

SZULÓKNEK.

Rákóczi Ferenc jó magyarjai a nagymajtényi fegyverletétel után hazátlanokká váltak. Amerikába is eljutottak. Ebből az időből való a következő szöveg, ami némi változással még ma is hasznos lehet magyar szülőknek, nevelőknek . . .

1. Gyermekeidnek ne boros állapotban adj életet, Istenről is megfélekedve. Szíved alatt ne tápláld őket mérgezett tejjel, se féktelen hajlamokkal.
2. Bennük elsősorban ne a saját, hanem Isten gyermekeit lásd és a legfőbb feladatod legyen, hogy az istengyermekség kegyelmét bennük kibontakoztasd.
3. Ne vedd kicsibe a gyermek első hat évét, mert a nevelés szempontjából éppen azok a legfontosabbak. — Az első gyermeket ne kényeztesd el, mert a többiek hozzá hasonlóak lesznek majd.
4. Ne sajnálj semmi áldozatot a katolikus és vallásos iskolák fenntartására. Ne küld gyermekedet a «public schoolba», mert ott nincs biztosítva a vallásos nevelés. Ne fe-

ledd, hogy ahány templom és vallásos iskola kapuját kinyitjuk, annyi javítóintézet és börtön ajtaját zárjuk be, amelyeket mind a mi adóinkból kell fenntartani.

5. A vallásoktatást ne bízd egyedül a lekipásztorra és a sisterekre, hanem tanítsd őket magad is a szent hitre, Jézus Krisztus iránti szeretetre, Mária iránti bizalomra, az emberek tiszteletére és az imádságra; tanítsd meg őket keresztet vetni, azután az Angyali üdvözlöt, a Miatyánkot, Hiszekegyet imádkozni.
6. Ne engedd a gyermek szívében nagyra nőni a gazokat, hanem amint mutatkozik, óvatosan gyomlálj ki azokat.
7. Szeresd gyermekeidet egyformán, ne részesítsd egyiket sem előnyben a másik rovására. Jegyezd meg magadnak jótulajdonságait is, szoktasd és lelkesítsd őket egyenességre, egyszerűségre.
8. Ne vedd őket azonnal védelembe, ha az apa, tanító, vagy a pap megbünteti őket. Te magad is büntess, de ne aszerint, hogy jó vagy rossz hangulatban vagy-e, hanem megfontolás után, igazságosan.
9. Tanítsd meg őket korán már a szegények segítésére. Ne engedd, hogy gyermeked lenézzen másokat csak azért, mert egyszerűbb családból származnak.
10. Kísérd figyelemmel, hogy milyen társaságba kerül gyermeked. Légy mellette barátai megválogatásában: nézz utána, hogy milyen könyveket olvas.
11. Könnyítsd meg nekik, hogy benned Isten helyettesét lássák és tiszteljék. Ne feledd, hogy a gyereket nem lehet becsapni, mert ő azonnal mindent észrevesz. Ha szavaid nem felelnek meg a cselekedeteidnek, minden fáradozásod hiába volt.

Reviczky Gyula: KARÁCSONYKOR

(A «legbánatosabb magyar költő» versét azoknak ajánljuk, akiknek a szentestén nem jut meleg családi sarok: a magányosoknak, a szomorúaknak és a betegeknél.)

A zugolódás, gúny, harag
Rég halva már szívemben.
Egy szóval sem panaszkodám
A kis Jézuska ellen.

Nem vádolám balgán azért,
Hogy engem kifelejtett.
Hogy nem hozott ajándékot,
Szemem könnyet nem ejtett.

Lelkem nyugodtan, csöndesen
Átszáll a nagy világon;
Imádkozom, hogy Jézusom
Minden szegényt megáldjon.

Ágyamra dőlök s álmodom
Egy régi, édes álmot;
Boldog ki tűr és megbocsát,
S ki szenved, százszor áldott!

(Ezeket a gyönyörű sorokat Reviczky Gyula a szent estén, fűtetlen és kifizetetlen alberti szobában írta, betegén.)

A székesfehérvári püspök, a gyermek és az arany

Ennek a kis történetnek színhelye Székesfehérvár, 1913-ban, a püspöki palotában. A főszereplő Prohászka Ottokár püspök, azután én, mint tizehároméves gyerek, vagy inkább: Arany János egy gyönyörű költeménye.

Két hetet töltöttünk a püspöki palotában, mint vendégek, édesanyámmal, aki rokona volt a püspök urnak. A gyönyörű palota a tiszteletet parancsoló, mélységes hit, ami egy püspök körül leng, . . . mindez nagy hatással volt rám. Apám lutheránus volt és «rebellis» szellemben nevelt, sokszor profanizálva anyám buzgó katolikus felfogását, szokásait. Böjti napokon tüntetően húst evett, templomba nagyritkán ment, hangoztatván, hogy Isten mindenütt ugyanis jelen van, a virágban, a felhőkben, a természetben, tehát bennünk is. A többi ceremóniás külsőség, mondta az apám. — Nagyon imponált nekem!

Dacosan érkeztem meg tehát a palotába, elhatározván, hogy apám nyomdokain fogok haladni, Luther Mártonként fogok szembeszállni a püspök úrral! . . . Természetesen ez csak olyan futó felbuzdulás volt, hiszen egész nap kint játszottam a palota hatalmas parkjában, fákon mászkálva hajsoltam a mókusokat, beszélgettem és játszottam a kispapokkal. Délelőtt tizórájtában egy nagy pohár tejet kellett a püspök úr óhaja szerint mindig meginnom. Gyönyörű napok voltak ezek.

Őt magát ritkábban láttuk. Néha ebéd alkalmával megjelent reverendájában, leült az asztalunkhoz, ebeszélgetett anyámmal, aki köszöntéskor kezét csókolt neki. Ez mindig dacot váltott ki bennem! Mert hogyan is lehetséges, hogy egy nő, az anyám, kezét csókol egy férfinak? Ilyenkor erősen szembenéztem a püspök úrral, és hősnék éreztem magamat, mint Luther Márton, aki szembeszállt az egész katolikus egyházzal.

De azért nagy úr lehet egy püspök. Anyám felvilágosított, hogy ő köztisztviselőként álló, zseniális ember, harcos szónok és író, egyetemi tanár, a magyar katolicizmus megújítója, egyik vezető szelleme a magyar életnek. Reggel már korán kel és misét mond, mert ez is hozzá tartozik egy püspök dolgához . . . Ez mind lehet, gondoltam, de én nem mentem le a palota kápolnájába. Elvégre én protestáns vagyok.

Egyszer azután, amikor az ebédnél megjelent a püspök úr, velem ereszkedett szóba. Nyájasan kérdezősködött dolgaim felől, én természetesen udvariasan felelgettem s így csakhamar kiderült, hogy szavalni szoktam.

«Szavalj hát valamit nekem», szólt ekkor a püspök úr hozzám, «kíváncsi

vagyok, hogyan mondasz el egy verset, s arra is, melyik vers, melyik költő áll hozzád a legközelebb.»

Keringeni kezdtek bennem a gondolatok. Nem voltam én buta gyerek. Elsősorban is, villant át rajtam, Arany Jánostól fogok szavalni, akit a legnagyobb költőnek tartottam s aki nem is volt katolikus! Meg aztán, ha már megkért a püspök úr, akkor valami vallásos tárgyú verset kell mondani, ez úgy illik. Hamar döntöttem: «Arany János egy versét szeretném elszavalni, a címe: Fiamnak» — mondtam nagy okosan. — Jól van, fiam, válaszolta ő mosolyogva.

Mármost nekem az volt a szokásom, hogy ha szavaltam, élesen elképzelttem a jelenetet, mintha valóban most történné, mintha a versben szereplők valóban jelen lennének. Így tanultam apámtól. Tehát itt ül a költő-apa, előtte egy kis ágy s benne fekszik a gyermek. S a püspök úr elé nézve elkezdtem csendes hangon szavalni: «Hála Isten! este van meginnom . . .»

A vers végén, az utolsó szavaknál, Kis kacsóid összetéve szépen, Imádkozzál, édes gyermekem, nem engedtem le a hangom, mintha nem fejeződne be a vers, mintha a kép, a költő szavai tovább lebegnének . . .

«Ars longa, vita brevis», mondta a püspök úr elgondolkozva, «hosszú a művészet, rövid az élet. Szép volt, fiam, szép!» Felemelte a fejét és a magasba nézett. Szépen mondtad el a verset. Szeretném, ha te is, fiam, a katolikus egyház szellemében nevelkednél» s itt anyámra nézett a püspök úr, «de bizzuk Isten kegyelmére, vezéreljen Ő az utadon. Addig is, a fejemre téve kezét

csendes hangon mondta: «imádkozzál, édes gyermekem . . .»

Meghajoltam mélyen, «Laudetur Jesus Christus» mondtam, ahogy a katolikus fiúktól hallottam.

Este azt mondta édesanyám, hogy másnap reggel korán kell kelniük, nekem is ott kell lennem a misén, a püspök urnak ez a kívánsága. Másnap reggel álmosan keltem fel. Koromsötét volt még. Csendben öltöztünk fel s én belül izgatottan mentem le anyámmal a házi kápolnába.

Áhítatos világ fogadott. A gyertyák sárgán lobogtak, árnyékok verődtek s tűntek el a kápolna falán. A félhomályban egy ezüsthangú csengetyű csengett. A püspök úr az oltárnál szinte lebegni látszott. A kápolna ablakán keresztül beragyogott az esthajnali csillag. Olyan tisztán, erősen ragyogott, mint a betlehem-i csillag. Rámsugárzott, mint egy égi jel . . .

A mise végén a püspök úr szelíden egy aranyláncot adott nekem. A láncon kis kereszt függött, azon belevésve Arany János szavai: «Imádkozzál, édes gyermekem».

És így hordott egy rebellis, protestáns fiú a nyakában egy keresztet, melyet Prohászka püspök áldott meg s adott neki ajándéku.

Büszkén hordtam a keresztet, de nem sokáig. Kitört a világháború. Megindult az «aranyat-vasért» mozgalom. Mindenki önként beszolgáltatta karikagyűrűjét, óraláncát, s egyéb arany holmiját, hogy fegyver legyen belőle. Én is odaadtam kis aranyláncomat, a megáldott keresztel, Arany János szavaival . . .

DR. HAJNOS LÁSZLÓ

Goppel bajor miniszterelnök Burg Kastl-ban

Wunderbar! Magyarul csodálatos — így fejezte ki véleményét Alfons Goppel, bajor kormányfő a három órás kastli látogatás végén. November 11. Felhőtlen ég, ragyogó napsütés, 21 fokok kellemes meleg. A kastli magyar gimnázium udvarán magyar, nyugatnémet és bajor lobogót lengetett három árbócón az őszi szellő. 10 óra 40 perckor gördült át az évszázados boltívek alatt a bajor miniszterelnök fekete mercedes kocsija. Az udvaron 320 magyar diák, a fiúk sötétkéek egyenruhában, a lányok sötétkéek szoknyában, fehér blúzban, rajta magyar himzésű tengerész gallér, felsorokozva, izgalomtól piros arccal, tapssal és magyar éljennel fogadta a magas látogatót. Az intézet énekkara régi, latin nyelvű, magyar diákköszöntővel, a Cohors Generosa-val éltette a vendéget. Dr. Radics

János igazgató röviden összefoglalta Goppel miniszterelnök és népes kísérete előtt a magyar gimnázium jelentőségét. A Nyugaton szétszórtan élő magyar szülőknek és gyermekeiknek ez az iskola segíti elő a magyar nyelv és kultúra fenntartását és ápolását. A bajor művelődésügyi minisztérium hozzájárulásával — mondotta az igazgató — az iskolában magyar nyelven folyik a tanítás és az állami bizottság előtt érettségizett fiatalok előtt nyitva állnak Nyugat egyetemének kapui. A növények kétharmada Nyugatnémetországból, egyharmada Európa nyugati országaiból, továbbá Kanadából, az Egyesült Államokból és Délamerikából jönnek. Az előírt tantárgyak mellett az iskola komolyan foglalkozik a magyar népművészet, népdalkincs és népi tán-

(Folytatás a 12. oldalon)

Goppel bajor miniszterelnök a Burg Kastl-i magyar iskolában

(Folytatás a 11. oldalról)

cok ápolásával. A sokoldalú feladat el-látásában nagy segítséget nyújt a gim-náziumnak a bajor kormány anyagi és erkölcsi támogatása, amiért az igazgató a tanári kar és a szülők nevében köszö-netét fejezte ki.

Goppel miniszterelnök közvetlen, családias hangon köszönte meg az igaz-gatónak és a kórusnak a dalban és szó-ban elhangzott kedves fogadtatást. Meghatódva állt a történelmi helyen, ahol — így mondotta — sok európai gondolat jelenik meg emlékezetében. Szívből mond köszönetet az iskola ta-nári karának, tanulóinak és a világon szétszóródott szülőknek, hogy ezt az intézményt létrehozták és fenntartják. A számkivetésben a nyelv, a gondol-kodás és az érzés az igazi otthon, amit ebben az iskolában ápolnak. Köszönöm Önöknek, hogy erről itt gondoskodnak. A másik alapvető gondolat, amiről Goppel miniszterelnök szólt, az emberi jogokra vonatkozik. Ma azzal dicsek-szünk — mondotta a kormányfő — hogy az emberi jogokat nemcsak határoza-tokba foglaljuk, hanem világszerte ar-ra törekszünk, hogy meg is tartsuk. Ez a magyar iskola, az emberi jogok ott-hona és ezért is köszönetet mondok.

Magyarországról és a magyar nép-ről sok kedves emlék él bennünk — folytatta Goppel — gondolunk a pusztára, a lovakra, a sok szép és színes magyar népviseletre, a páratlanul csen-gő magyar zenére és így tovább . . .

Goppel beszéde, kedves atyai tekin-tete hamar eloszlatta a találkozás hiva-talos izgalmaikat és a további órák köz-vetlen családi hangulatban teltek el. A magas vendég megtekintette a lányin-ternátust, megcsodálta a sok szép ma-gyar kézimunkát és utána részt vett a közös ebéden, melyet a diákok táncai és dalai tettek hangulatosabbá.

A látogatás előkészítéséről és lebonyolításáról elismeréssel nyilatkoztak a német lapok. A német sajtó több fényképet közölt a miniszterelnök és a magyar diákok emlékezetes találkozó-járól. A műsor kórus és zenei részét Zsongor Kálmán ének- és zenetanár készítette elő és vezényelte. Az ízletes, magyar ebédet Juliska néni irányításá-val az intézet szakácsnői főzték, s a nagyobb lányok és fiúk szolgálták fel családias hangulatban. A búcsúzáskor három egyenruhás kislány virágcsok-rot adott át a magas vendégnek és Isten áldását kívánta további munkájára. Goppel miniszterelnök pedig mindkét karját kitarva és magasba tartva inte-getve: «Viszontlátásra, Barátaim»-mal búcsúzott a lelkesen tapsoló és integető vendéglátóktól.

(Egy vendég)

Magyar nyelvünk védelmében

Az otthoni «Kortárs» augusztusi szá-mában hozza Kolozsvári Grandpierre Emil «Herder árnyéka» című nagyon figyelemreméltó írását. — Herder 1791-ben elhangzott «jóslatához», mely sze-rint: «a mások közé ékelt, kisszámú ma-gyaroknak századok múltán talán majd a nyelvét sem lehet fölfedezni» — fűzi hozzá gondolatmenetét:

. . . Nyelvünk légyökeresen él, akár a filodendron: a rádió, a televízió, a szinkron táplálja legalább felerészét ká-ros anyagokkal. Ez a «légből kapott nyelv», noha lehangolóan szürke, unal-mas, fantáziátlan, élettelen, ugyanak-kor nehézkes, körmönfontan körülmé-nyes, céltalanul terjengős, mind ejtés, mind nyelvtan dolgában idegen magyar nyelv szellemétől, mégis egyre terjed.

Annak a sajnálatos ténynek, hogy ahová nézünk, ahová fülelünk, óhatat-lanul a nyelvi műveletlenség tüneteivel találkozunk, végső magyarázata az anyanyelvi oktatásnak nem az elégtel-ensége, hanem nyugodt lelkiismerettel állíthatjuk: a hiánya. Mindenre jutott idő, csak anyanyelvünk oktatásának megszervezésére nem? . . .

Illyés Gyula is hozzászólt a cikkhez; hozzászólásának címe: «A szó tisztasá-gáért, a szellem szabadságáért — cen-zúrával? Igen!» Megállapítja: «azon az úton vagyunk, hogy az ország egyik fele nem érti meg a másikat, s nem szívleli». Grandpierrehez csatlakozva anyanyelvünk oktatásának szükséges reformját sürgeti, diákjaink és tanára-ink anyanyelvi kiképzésének legalább hajdani szintjét. «Ez, ha rögtön megin-dul is, hosszú folyamat. De elkerülhet-etlen, mutatkozzék eredmény bár csak évtizedek múlva. Itt azonban már árvíz-szerű partszakadásról van szó; holnapi katasztrófa elkerüléséről . . . Ha a «ká-sás» és a «ragacsos», a kínzóan zavaró kiejtés, a nyafkán előkelősködő beszéd-mód a TV és a rádió révén most már anyanyelv- és nemzetpusztítóan terjed, mi sem egyszerűbb: ösztüzet ezek fele-lősei ellen; a fészükön kezdve.»

Idáig jutottunk hát három évtized elmúltával ezen a téren is. Régóta me-sélnek már hazajárók az otthoni köz-nyelv «kriminális» állapotáról.

« . . . Ami a baj főfészket és főfele-lőseit illeti, azok persze nem ott szé-kelnek, ahol Illyés Gyula gyanítja: a rádióban és a televízióban. Hanem mö-götte és fölötte. Mert a nyelv nem el-szigetelten és önmagában a levegőben lógó valami, hanem jelentős mértékben függvénye és tükrözője az őt környező társadalomnak és azt irányító és befo-lyásoló politikai eszmének és rendszer-nek. Lőrincze Lajos is elismerte ezt kér-désemre adott válaszában a XII. Ma-gyar Főiskolai Héten. A baj főfészke

tehát a nyelven kívül székel, a kór fő-tünete pedig a magyar nyelv szellemé-nek a megrontása-megromlása. Ami ui. az otthoni nyelv szellemét illeti, mintha Talleyrand mondása demokratizálódott-szovjetizálódott volna általánossá: a nyelv azért adatott az embernek, hogy általa etitkolja gondolatait . . . » írja Dr. Csernohorszky Vilmos a Nemzetőr novemberi számában, megvilágítva a baj mélyebb hátterét is.

Az emigrációt magyar szempontból féltő otthoni hangokra pedig nagyon bölcsen ellenjavaslatot tesz Dr. Cser-nohorszky:

«Ajánljuk fel közreműködésünket a hazai magyar nyelv megjavítására és részvételünket egy e célt szolgáló anyanyelvi konferencián. Ennek azon-ban idekint kell megrendezésre kerül-nie azért, hogy biztosítva legyen a tel-jes és mellébeszélés nélküli szólássza-badság, nem kevésbé a szólás-utáni szabadság is. Meg azért is, hogy azok is résztvehessenek rajta, akiket nem engednek be Magyarországra, — vagy akik nem is óhajtanak bemenni, mégha engednék is őket, mert emberi becsü-letük, írói és erkölcsi hitelük tiltja, hogy hazamenve és a rendszer göb-belseivel és moráldebil kegyeltjeivel közlekedve kompromittálják magukat az elnyomott magyar nép és az utókor előtt.»

MAGYAR CSERKÉSZEK EURÓPAI «KÁRPÁTALJA» TÉLI TÁBORA

A Magyar Cserkészszövetség európai kerülete szeretettel közli, hogy hagyomán-yos TÉLI TÁBORÁT, mely idén a «KÁRPÁTALJA» nevet viseli 1977 de-cember 26 - 1978 jan. 6-ig tartja Dél-Tirolban (Északolaszország) a festői szépségű Ahrntal-völgyben, St. Jakob-ban.

A cserkészfiatalok a «Pensio Jung-mann»-ban nyer elhelyezést, — míg a szülők számára szobák bérelhetők St. Jakobban és Steinhausban. Jó sieleli lehetőségek, sioktatás, — esténként vidám cserkészprogram.

A M. Cs. Sz. európai kerülete kéri az időben való jelentkezést alábbi címére: Ung. Pfadfinderbund, 8 München 81, Oberföhringerstr. 40. T. (089) 982637

A Mindszenty emlékmúzeummal kap-csolatban örömmel közölhetjük, hogy az áthozatala már eldöntött kérdés a Mindszenty Alapítvány részéről. Most folynak a megbeszélések, tervezgeté-sek Máriacell-el és az illetékes egy-házi és állami osztrák hatóságokkal az elhelyezést és az időt illetően.

Könyvismertetés

Mikes Imre (Gallicus): Reflektor
247 o. Újváry «Griff» Verlag,
München, 1977.

Negyedszázad legújabbkori magyar történelem ez a könyv. Annak a huszonöt esztendőnek a története, amely 1951 őszén, a Szabad Európa Rádió müncheni adásának a megindulásával kezdődött és 1976-ig tartott, amikor Mikes Imre megvált munkájától. Rovata, a Reflektor, amelyben Gallicus néven szólt hozzá a magyar élet hétköznapi és ünnepi eseményeihez, mindennapi állapotához, ebben az egész korszakban fogalom volt. E negyedszázad Reflektor-adásaiból kap most a magyar olvasó egy válogatást az asztalára.

A Szabad Európa Rádió magyar szerkesztőségének a megalakításakor Mikes Imrével egy immár gazdag múlttal és tapasztalattal rendelkező közíró kapta és vállalta az egyedülálló feladatot. A fiatal Mikes Imre a huszas években Erdélyben kezdte hírlapírói pályáját, ahonnan bátor kiállításainak egyike miatt bilincsbe verve toloncolták át Magyarországra. Neve igazán ismertté akkor lett, amikor a háború előtt a Magyar Nemzet párizsi tudósítójává tette. A háború alatti franciaországi bűjdosása idején vette fel a Gallicus nevet, hogy személyi kilétének eltitkolásával jelenthessen a német-francia és magyar cenzúrán át lapjának. A háború után, a békeértekezlet nyomasztó fejleményeiről is ő tudósított a Magyar Nemzetnek. Kényszerből választott korábbi újságírói álneve 1951-ben itatódott be a magyar közvélemény tudatába, amikor Münchenbe, mikrofonhoz került.

A huszonöt év alatt kereken hat-és félezer Reflektor hangzott el a Szabad Európa Rádióban. Ezeknek egy kis töredékét olvashatjuk — számszerint nyolcvanegy — a most kiadott válogatásban. De ahogy egy vízcseppben benne van az egész tenger, úgy a nyolcvanegy Reflektor is áttekintést ad arról az egész korszakról, amelyet ez a végeredményben önkényesen adódott huszonöt esztendő felölel. A kezdet 1951 október hatodika. Ez az indulási dátum: «Kihívó dac. Tüntetés. Odaplántálódni a négy aradi sortűz és a kilenc aradi bitófa történelmi melegágyába, odaplántálódni az új Arad, az egész magyar nemzet Aradjának az idején.» Ennek az odaplántáltságnak a tudata, a lelki odatartozás Gallicusnál egy pillanatig sem szűnt meg. Ahogy azelőtt a hallgató, most az olvasó előtt vonul végig, minden vibrálásával, az a kor, amelynek tragédiájából egyetlen magyar sem vonhatja ki magát, bárhol is élt vagy él. Gallicus, utolsó Reflektorával, 1976 augusztus 10-én búcsúzott el hallgatóitól. «Az idők változnak, mind-

annyian változunk bennük, nyilván változott hát a krónikás és krónikája is» — mondotta akkor, mint most is olvashatjuk. «Sokat tettem ugyan fogyatékosan és még többet rosszul, de bárhogyan is, mindig és mindenképpen lelkiismeretem parancsai szerint cselekedtem.»

A magyar újságírás utolsó évtizedeiben kevesekről lehet elmondani, hogy önálló és markáns publicisztikai személyiségek voltak, akik írásaikban és szavaikban nemcsak tükrözték korukat, de annak gondolkodására saját bélyegüket is rányomták. Ezért eseménye a nyugati magyar könyvkiadásnak, hogy alkamat nyújt most a nagyközönségnek erre a visszatekintésre, mintegy történelmi vizsgálat- és önvizsgálatként. Különösen a gondolkodást — a gondokodást is — szolgáló ünnepnapokra.

Skultéty Csaba

Megjelent Emilio Vasari ((Csonka Emil) A száműzött bíboros című könyve, átdolgozva német nyelvre, **Der verbannte Kardinal** címmel. — A könyv részletesen tárgyalja Mindszenty életét a számkivetésben, különösen annak három utolsó esztendejét.

Egységes keretben, izgalmas, sokszor magával ragadó iramban, filmszerűen perégnék le az olvasó előtt ezek az emlékezetes évek: a vizsgálati fogóság, a kirakatper és az életfogytiglanig szóló ítélet hetekig drámai feszültségben tartotta az egész szabad világot. — Következtek a sötét évek különböző börtönökben . . .

1956! A rommálott budavári primási palotában egy villanásra, mintha csak villámfénynél megjelenik Mindszenty fekete reverendás, karcsú alakja, hogy újra elnyelje a zárka; most már az amerikai követség szürke nagy épülete 15 évre!

A kényszerű és már kényelmetlen amerikai «vendéglátást» nehezen tűrve és engedelmessé VI. Pál pápának, elhagyja Mindszenty Magyarországot és megy «örök» számkivetésbe . . .

Most következik ennek a szenvedésektől meg nem tört, de végtelen szelidde és türelmessé finomult utolsó magyar hercegprimásnak az a csodálatos három esztendeje, amelyhez hasonló kevés volt az emigrációk életében. — A bécsi Pázmáneumban mint mentsvárban húzódik meg, de csak rövid időközökre, mert a nyolcvanon fölüli aggastyán levegőben és szárazon járja Kanadától Délamerikáig, Délafrikától Ausztráliáig a világot és keresi, gyűjtögeti az ő árva, szétszórt magyarjait. Míg hirtelen, 83 évvel és oly súlyos kereszttel a vállán, a gyöngé test

ebben a kegyetlen hajszában összeroppan . . . De az Ő csodálatos lelki ereje soha!

Fáradt teste most ott pihen Máriacellben a Szt. László kápolnában. Nagy lelke pedig az Úrnál értünk engesztel.

Ennek a csodálatos életnek hű rajza ez a külső kiállításában is nagyon szép könyv. Meglepően új és érdekes a fénykép illusztrációja. — A könyv különösen alkalmas karácsonyi ajándéknak német barátainknak és ismerőseinknek.

Megjelent a Herold könyvkiadónál, Bécs-München — Verlag Herold Wien-München, Stroczi Gasse 8, A-1081 Wien Tel. 43 15 51. — A 250 oldalas könyv ára 220.— Ö. Sch. vagy ennek megfelelő más valuta.

INNEN - ONNAN

Változás a magyar Református Egyháznál. — Szomosközi Istvánt, a tekintélyes Dunamelléki egyházkerület püspökét nyugdíjazták. Szamosközi minden vonatkozásban vakon szolgálta ki a rendszert. Püspöktársai és papjai ellen állandóan intrikált az Állami Egyházügyi Hivatalnál. Vezető szerepet játszott az Anyanyelvi konferenciákon és a békemozgalomban. Nyugdíjaztatása azért általános megkönnyebbülést jelent a reformátusoknál. — De nincsen rózsza tövis nélkül: utóda a moszkovita Dr. Tóth Károly lett, a keresztyén béke-mozgalom főtitkára. A helyzet ugyanaz ott is, mint a katolikus egyháznál: *a rendszer vezetői pozíciókban csak a vele kooperáló papokat tűr meg.*

Jellemző és egyre gyakoribb tünet Magyarországon. — Iskolák most is szívesen viszik diákjaikat Pannonhalmára tanulmányi kirándulásra. — Egy ilyen felsőbb osztály tanulóinak az ősi kolostori templomot mutatja az egyik bencés szerzetes. — Éppen Szent István szobránál álltak meg: «*Hát ez a muki azzal a köcsöggel a fején kicsoda?*» — kérdezte minden malícia nélkül a bencéstől az egyik diák. — A köcsögöt a koronára értette.

Ez már nem is vallási, hanem kultúr-kérdés Magyarországon. És mennyire igaza van annak a fiatal magyar lelkész-csoportnak (Nyugat-Dunántúliak!), akik nyílt levélben fordultak a Magyar Kat. Püspöki Karhoz, hogy történjék már végre valami az ifjúság vallásos nevelése terén, mert ha így megy tovább, akkor tizenöt év múlva már nem lesz Magyarországon kit hitoktatni a templomban.

Német nem hivatalos becslés szerint, Magyarországon ma kb. 100.000 népi német él. Van több tanítóképzőjük, középiskolájuk és természetesen alsó-fokú iskolájuk.

AZ IMMAKULATA: a legszebb életeszemély

Egy hittudományi professzornak mondotta egyszer egy hitetlen: «Ha hinni tudnék, katolikus lennék. Tudja, miért? A Szeplőtelen Fogantatás dogmája miatt.» Így érvelt:

«Ha az Egyház dogmaival egyáltalán igazságot hirdet, akkor megtudjuk ebből a dogmából, hogy az egész emberiség közepette egyszer legalább egy lélek volt, aki — anélkül, hogy Isten lenne, mint Krisztus — mint ember a bűntől mindig ment volt. Elmondhatom Önnek, hogy a világ egy nagy részét láttam, az emberi bűn szennyáradatát megismertem. Amire nekünk szükségünk van, éppen ez a lélek, ez az egyetlen lélek az, aki ennek a szennyfolyamnak legkisebb cseppjétől is érintetlen maradt, a Szeplőtelennek, a Makula nélkül valónak lelke, akihez mi mint az érintetlen tisztaság és szentség emberideáljához feltekinthetünk. Hogy az emberiségben ismét hinni tudjunk, ahhoz szükségünk van az Immakulátára, akiben Önök, katolikusok hinni tudnak.»

Az Immakulata azonban Krisztusra, az ő Fiára utal. Krisztus érdemeire való tekintettel lett Mária az emberiség bűnt nem ismerő, a szeplőtelen tisztaság ideálja. Ezért minden Mária tisztelő megtalálja az utat Krisztushoz, mint a szép latin közmondás tartja: «Per Mariam ad Jesum — Mária által Jézushoz.»

VASÁRNAPI SZENTMISE VASÁRNAPI NYUGALOM

«Megállj! Megállj! Valamit elgázolt!» — káltja egy bátor szentgalleni férfi egyik vasárnap reggel egy fuvarosnak, amikor a templomba menve találkozott vele s látta, mint halad lovastól, szekerestül a városba. Rémulten állítja meg a kocsis a lovait s néz a kerekek alá, azt gondolván, hogy ott a veszély; majd kérdezte, hogy kit vagy mit gázolt el? — «Isten harmadik parancsát: Szenteld meg a vasárnapot!»

Vajon hány és hány felnőttnek, férfiúnak és nőnek, ifjúnak és leánynak kellene vasárnaponként odakiáltani: megállj, elgázoltál valamit! Ugyan mit? Hát a harmadik parancsot, amikor szentmise idején pihentél, de bezzeg délután már nem voltál rest kirándulni, moziba, mulatóba vagy a sportpályára menni. Tudod, mit jelent a vasárnapot megszenteltetés? Annyi, mint:

a vallást aláásni,
a társadalmat aláásni,
a családot aláásni,
a szabadságot aláásni,
a jölétet aláásni,
az emberi méltóságot aláásni,
az egészséget aláásni.

Ezzel szemben: a vasárnap megszentelése annyi, mint az Istenáldás bizto-

sítása az egyén, a család, a társadalom, a nemzet és a világ számára, s a boldogság biztosítása a lélek számára mind e földön, mind a más világon.

VIANNEY SZENT JÁNOS MONDJA:

«A vallási tudatlanság az a bűn, mely több embert dönt a pokolba, mint az összes többi bűnök együttvéve.»

«A jó Isten gyorsabb, ha arról van szó, hogy egy őszinte bűnösnek megbocsásson, mint egy anya, ha arról van szó, hogy gyermekét a tűzből kiszabadítsa.»

«Azt mondják, sokan vannak, akik gyónnak, és kevesen, akik megtérnek. S vajon miért? Mert kevesen gyónnak bánatos szívvel.»

Egyszer azt kérdezték tőle: «Mit csinál órakhosszat a tabernákulum előtt?» — Azt felelte: «Én nézem Jézust és Jézus néz engem.»

«Az embernek van egy igen szép feladata: imádkozni és szeretni. Ez teszi boldoggá az embert itt a földön.»

«Az imádsággal úgy van az ember, mint a hal a vízzel: sohasem elég belőle.»

«Az imádságban a mennyország előíze van.»

LOYOLAI SZENT IGNÁC MONDJA:

«Mindent Isten nagyobb dicsőségére!»

«Istenben való bizalmad legyen oly tevékeny, mintha Isten semmit se tenne, s mindent te cselekednél. Tevékenységed legyen oly Istenben bízó, mintha mindent Isten tenne, és te semmit!»

«Aki nagyot akar művelni Isten országában, legyen kicsiny a saját szemében.»

«A saját akaratunk legyőzése többet ér, mint a halottak feltámasztása.»

«Ha a világot meg akarod alkalmas helyen javítani, kezd önmagadon!»

«Annak, aki Istent hordozza magában, semmi sem hiányzik, mégha minden hiányzik is neki.»

VALAHOL MAGYARORSZÁGON:

Egy karrierista és hittagadó volt kántorból lett igazgató, kényszerítette tanítóit, hogy a hittanra járó gyerekek jegyeit minden tárgyból rontsák le egy jeggyel. Egyik bátor tanítója nem hagyta annyiban a dolgot és jegyzőkönyvbe vétette az ügyet. A katolikus és protestáns pap is összefogott és panaszt emeltek. — Kivizsgálás. Az igazgatót, aki ugyanis közel járt a korhatárhoz, a tanügyi hatóság rögtön nyugdíjazta. Lám! mégis csak rend lesz lassan szép Magyarországon. — *Igen ám! de közbelepett a mindenható párt. És a volt kántortanító nemcsak hogy megmaradt*

az állásában, de a kellemetlen jegyzőkönyvi bejegyzés is eltűnt. — Itt tegeyen valaki csodát.

Salgó László budapesti főrabbinak a Manchester Guardian újságnak adott interjúja szerint a zsidó hitközségnek a fővárosban 80 ezer tagja van, a vidéken 20.000. Salgó szerint vannak még sokan a kommunista pártban, ezeket természetesen nem számítják, mert marxista tagja nincs a hitközségnek. Salgó László szerint a zsidóknak még soha nem ment ilyen jól Magyarországon. A rabbiképző főiskola az idén ünnepli 100 éves fönállását. (Az egyetlen a Keleti Blokk államaiban!)

A főrabbi hangsúlyozta a továbbiakban, hogy amikor azt állítja: «Magyarországon vallásszabadság van», akkor az összes felekezeteket is beleérti. — Az interjú-újsággözeleményen nem a főrabbi, hanem Lécai László primás fényképe van, ezzel a felírással: . . . hűséges az Istenhez és lojális az államhoz. Ottthoni magánbecslések szerint, ma Magyarországon kb. 200.000 zsidó él. E szerint 100.000 lenne a kommunista pártban?

Lapzárta kor kaptuk a hírt Amerikából: Nagy harc folyik a Szent Korona kiadatása miatt. Amióta (nov. 4-én! különös véletlen?) az Elnök szövívője közölte, hogy az Elnök elhatározta, hogy Szent István ősi koronáját visszaadja a magyar népnek, a tiltakozó sürgönyök ezrei ostromolják a Fehér Házat. A parlament és a külügyi bizottságok épületeit szinte megszállva tartják a magyar tüntetők, képviselők. Megmozdultak az amerikai képviselők és szenátorok is. Követelik, hogy a Korona kiadatása felől döntsön az amerikai szenátus. Az Elnök fogadta a magyar egyesületek és egyházak képviselőiben megjelent 15 tagú csoportot és próbálta meggyőzni és megnyugtatni őket, hogy az egész jól fog végződni, hiszen neki csak az otthoni magyar nép a fontos, akié a korona. És egyháziak veszik át a koronát, akik a népet képviselik. Arra a döntő ellenvetésre, hogy a magyar nép nem szabad, jelenlegi képviselőit, alkotmányát nem maga választotta meg, és hogy a Szent Korona visszaadása egy ilyen államnak, szöszegés az amerikai állam részéről, akik 1945-ben azzal vették át megőrzésre a Szent Koronát, hogy azt a szabad magyar népnek és a törvényes képviselőinek adják majd át, az Elnök nem tudott válaszolni.

Kár, hogy a magyarok sorában mint mindig, most is vannak egységbontók. — A harc a Szent Korona körül még áll. Nov. 29-én a magyarok és a baráti nemzetiségek nagy tüntetésre lépnek Washingtonban.

HIRDETÉSEK

A Landesbibliothek keretén belüli

MAGYAR KÖNYVTÁR

szívesen fogadja minden Svájcban élő magyar-nyelven olvasni szerető jelentkezését. A könyvtár használata díjtalan. — A könyvek cseréje posta útján történik.

Jelentkezés magyarul írásban. Cím: Schweizerische Landesbibliothek Ungarische Abteilung Hallwylstr. 15. 3003 Bern

«TÉTÉNY»

UNGARISCHE SPEZIALITÄTEN

Inh. Oskar Bayer

München 2. Kreittmayer Str. 26.
Tel. 196393

Kapható még: Horváth János

München 2. Tumblinger Str.
beim Schlachthof

Debrői Hárslevelű	DM	5.75
Badacsonyi Kéknyelű		6.20
Badacsonyi Szürkebarát		6.20
Soproni Kékfrankos		6.—
Domoszlói Muskotály		6.20
Domoszlói Tramini		6.50
Villányi Burgundi		6.20
Hajósi Cabernet		6.20
Tokaji Aszu 4 Puttonyos		12.80
Téliszalámi		20.—
Paprikás csabai		18.—
Gyulai kolbász		17.—
Süli kolbász		14.—
Süli debreceni		12.—
Kalocsai tarhonya 4 tojásos 1/2 kg		2.50
Nagykocka tészta 8 tojásos 1/2 kg		2.95
Lebbencs 8 tojásos 1/2 kg		2.95
Szaloncukor fehér 1 kg		12.—
Szaloncukor csokoládés 1 kg		14.—

Uvegárut nem postázunk.

Megjelent magyarul «A gépjárművezető kiskatéja az NSzK-ban» Rupp László tollából 430 oldalon. Tartalma az, amit tudni kell a vezetői engedélyről, vizsgakérdésekről, kocsivásárlásról és eladásról, a baleset következményeiről, a közúti forgalom bűncselekményeiről, kihágásokról, a díjköteles megrovásokról, a kártérítési igényekről és a közlekedési rendeletről az 1977 január 1-i állapot szerint. Számos hasznos melléklettel ellátva. Megrendelhető: a DR Bordan KFT-nél, München 1, Postafiók 162. Ára 25.— DM.

Rupp László hites törvényszéki fordító vállal fordításokat magyarról németre és németről magyarra.

D - 8000 München 1, Postfach 162.
Tel. 089/ 3002162«ITAL HELYETT AJÁNDÉKOZZON
MAGYAR KÖNYVET, HANGLEMEZT»

Csonka Emil (Vasari): Der verbrannte Kardinal (A száműzött bíboros) németül, szép kivitelben	DM	34.—
Nyirő: Zöld csillag		27.—
Danuvár: «Trianon»		40.—
Fiala: Zavaros évek		20.—
Jókai: A jövő század regénye		35.—
Faludy: Villon		10.—
Kishon: 100 új Humoreszk		27.—
Pallay: Csak felnőtteknek		13.—
Vajda A. 1 lépés előre 2 össze- vissza, III. kiadás		7.50
Kenneth: Május Mannhattenben		27.—
Kenneth könyvei raktáron!		
Száz esztendő legkedvesebb dalai- ból 600 dalszöveg		22.—
December végére vagy januári szállításra előjegyezhetők!		
Szabó D. Az elsodort falu I-II. bór.		54.—
Padányi: Dentumagyarria bőrk.		35.—
Dr. Silló: Ki ölte meg Semmel- weist?		24.—
Wass A.: Ember az út szélén		28.—
SLPX 16598 DM 20.— Karácsonyi énekek a Madrigál Kórus előadásában.		
A-2749 DM 20.— A legszebb magyar karácsonyi énekek, Barabás Sárival.		
LPX 11477 DM 20.— Magyar Gregori- ánium, a karácsonyi ünnepkör dallamai.		
LPX 17518 DM 20.— Vámosi - Zarái énekel: Homokóra, Szeretlek én, Én mindenkiben csalódtam, Jereván, Ne hagyj el soha, Kár összeveszni velem		
A 2755 DM 22.— Ott, ahol zúg az a ... Székely himnusz, Kis lak áll a ... stb.		
Vayda János énekel		
SG 1021 DM 20.— Solti K. énekel:		
Kérje karácsonyi katalógusainkat!		
Musica Hungarica, 8 München 40.		
Agnesstr. 45. Tel. (089) 180-911		

Állás! Azonnali felvételre keresünk neckartailfingeni üzemünk, valamint müncheni és saarbrückeni kirendeltségünk számára: mérnököket, technikusokat, műszaki rajzolókat, szerelőket, bádigosokat, lakatosokat klíma és szellőzőberendezések tervezésére és kivitelezésére, magyar műszaki vezetés mellett.

Dalrop + Dr. Ing. Huber GmbH + Co,
7441 Neckartailfingen bei Stuttgart,
Bahnhofstr. Tel. (07127) 3834

Münchenben élő, 40 éve műszaki tisztviselő (német állampolgár) keresi egy jószívű, szeretetre vágó, korban hozzáillő, magyarul beszélő nő ismerettségét házasság céljából. Gyermekek nem akadály! Választ «Nyisd ki babám az ajtót» jeligére az Életünk Adminisztrációjához várak.

METROPOLITAN VERLAG

ajánlata az új megjelenésekről és a legnagyobb sikert elért könyvekről:

	DM - sFrs
Faludy György: Villon	10.—
Jókai: A jövő század regénye, I-III. kötet	35.—
Biblia (Ó és Újszövetség)	45.—
Nyirő József: Kopjafák	15.—
Nyirő József: Uz Bence	17.—
Nyirő József: A zöld csillag	28.—
Nyirő József: Havasok könyve	20.—
Márai Sándor: Föld ... föld	30.—
Márai Sándor: Rómában történt valami	30.—
Márai Sándor: San Gennaro vére	25.—
Márai Sándor: Erősítő	20.—
Márai Sándor: Napló 1958-1967	30.—
Márai Sándor: Napló 1968-1975	32.—
Mindszenty: Emlékirataim	46.—
Horthy: Emlékirataim	37.—
vitész nagybányai Horthy István élete	28.—
Szitnyai Zoltán: A Sátán követe	13.—
Auer Pál: Elkerülhető-e a 3. világ- háború	15.—
Gallikus (Mikes Imre) Reflektor	25.—
Wass Albert: Tavak könyve (kilenc mese)	6.—
Wass Albert: Ember az országút szélén	7.—
Komáromi János: Zágon felé	9.—
Dr. Silló György: Ki ölte meg Semmelweist? fényezett karton	19.—
műanyagkötés	24.—
Maeterlinck: A méhek élete	15.—
Baráth Tibor: Magyar népek ő- s-története I-III.	96.—

A felsorolt könyvek megrendelhetők:

METROPOLITAN VERLAG

Szerday Sándor (Schweiz)

Teichweg 16. CH-4142 Münchenstein

Magyar-német és német-magyar fordításokat

olcsón és gyorsan elvégez, magyar-nyelvű okiratairól hitelesített másolatot készít és — másnyelvű okiratok fordítását korrekten elintézi —

W. Divy hiteles fordító és tolmács.

D - 799 Friedrichshafen, Linderstr. 50.

Tel. 07541/ 71391

Nyugatnémetországban élő, 20 éves, 160 cm magas, rk.; csinosnak mondott, tiszta múltú, házas lány vagyok. Házasság céljából, Istenbe vetett hittel keresem annak a 28 évesnél nem idősebb, jó megjelenésű, józan erkölcsű, megértő férfiúnak az ismeretségét, aki minden anyaginnál többre becsüli a lelki értékeket. Kalandorok kerüljenek! Csak fényképpel ellátott levélre válaszolok. — Válaszokat «Aki Istenben bízik, nem csalatkozik» jeligére az Életünk Adminisztrációjához várom.

HAZAI HENTESÁRU

1 kg paprikás kolbász grillsütésre vákuumcsomagolásban	DM 16.—
1 kg paprikás szárazkolbász	15.—
1 kg paprikás frissen füstölt kolbász	13.—
1 kg rizses véreshurka	8.80
1 kg májashurka	8.80
1 kg vastag húsos szalonna	9.60
1 kg paprikás tokaszalonna	8.80
1 kg disznósajt	10.60
1 kg füstölt sonka	18.—
1 kg füstölt sertésborda	8.80
1 kg füstölt csülök	8.80
1 kg friss tepertő	12.—

Utánvétellel és csak belföldre szállítunk;
5 kg-on felüli rendeléseknél portómen-
tesen és csupán az **expressz-díjat** szá-
mítjuk fel.

Taubel Mihály hentesmester

Peter-Rosegger-Str. 3

D - 6710 Frankentahl

Tel.: 06233/62 69 3

Mákos és diósbeigli állandóan kapható

fél kg vagy kg-os rudakban, München
legrégebbi cukrászdájában:

Cafée Finsterwalder, Tel. 089/555174;

München 2, Schwanthaler Str. 35.

Mázsár László.

Magyar Bál Münchenben, megrendezés-

re kerül a Pannonia Club szervezésé-
ben 1978 január 14-én, szombaton a
Künstlerhaus dísztermében. Felvilágo-
sítás és helyfoglalás: Pannonia Club,
Nadistr. 133. 8 München 40, Tel. (089)
351 84 61

A «Hagyományos Magyar Diákbált»

1978 febr. 25-én, szombaton, 19.30 órai
kezdettel, megszokott keretek között,
új helyen, a Bayerischer Hof-Hotel
dísztermében tartjuk. Az első bálozó
lányok jelentkezését januártól a 69
39 41 telefonszámon kérjük, 17 órától
Jó tánczenéről, magyaros szórakozás-
ról gondoskodunk!

A Diákszövetség Müncheneri Csoportja
Bálrendezőség

Dec. 10-ig jelenik meg Kaposy György:

«Merci Frankreich» című, 240 oldalas
könyve, amelyben a szerző kalandos
életrajzát, élményekben gazdag utazá-
sait tárja az olvasó elé. Megrendelhető:
a Magyar Katolikus Missziónál, Holz-
damm 22/I. Hamburg 1; és a Chaos
Verlag Kohlhöfen 16, Hamburg 36.
BRD. címen. Ára 24.80 DM.

SPORT

«Derült ég a magyar futballvilág fe-
lett!» A 6:0-ás győzelem Bolívia felett,
nagy önbizalmat adott labdarúgó spor-
tunknak. Egyesek már az 50-es évek
legendás «arany-csapatát» emlegetik!
Bolívia német származású edzője, Virba,
aki még a mérkőzés előtt derűlátó volt,
a mérkőzés után így nyilatkozott: «Nem
gondoltam arra, ami bekövetkezett.
Gratulálok a magyaroknak! Hátrányunk
behozhatatlan.» Tény, hogy végre újra
ott állunk majd az 1978-as világbajnok-
ság 16-os csoportjában. Mire e sorok
megjelennek, a nov. 30-iki visszavágó
is a múlté.

Nehéz volt az út, hiszen Szovjet-
uniót kellett kivenni csoportunkból. So-
kan aggódtak, «szabad» lesz-e győzni?
De aztán győztek a fiaink. A pesti hu-
mor mindjárt meg is oldotta a győze-
lem okát: «azért győztek a fiúk, mert
úgy játszottak, mint a «megszállottak»!
Mi is azt mondjuk, amit a Népstadion
közönsége kórusban kiáltott: «Szép
volt fiúk, köszönjük!» Csak így tovább!

A 16-os csoportban 10 európai csa-
pat lesz ott. Eddig már biztos résztve-
vők: NSZK., Hollandia, Skócia, Svéd-
ország, Franciaország, Lengyelország,
Ausztria; «félével» a magyarok és az
olaszok. — A többiek: Argentína, Bra-
zília, Perú, Mexikó. És még, valószínű:
Irán és Tunisz. Jugoszláviának két gól-
lal kell győznie Spanyolország ellen,
hogy ők is ott lehessenek.

A magyar ököl is megmutatta erejét!
Kölnben 12:8 arányban győzött NSZK
válogatottja ellen! Papp Laci mester-
edző, háromszoros olimpiai bajnokunk,
nagy szakértéssel vezeti öklözőinket.

«Nem az a legény, aki üt, hanem aki
állja» — mondja a magyar közmondás.
Muhamed Ali utolsó ellenfele Shavre
is ezt igazolta. A mérkőzés után így
nyilatkozott: «Ali valóban a legjobb!
A legjobban állja az ütések. Tisztán
bevitt óriási erejű ütéseimmel akár 10
más ellenfelemet is padlóra tudtam vol-
na küldeni, de ő még csak meg se
rezzent.»

A 13. bajnoki forduló eredményei:

Újpest - Zala 6:0

Győr - Pécs 1:1

Honvéd - Csepel 2:0

Diósgyőr - Videoton 1:2

Székesfehérvár - Békéscsaba 1:2

Ferencváros - Szeged 3:2

Vasas - Tatabánya 0:1

Dunaújváros - Szombathely 2:2

Kaposvár - MTK/VM 2:2

Listavezető az Újpest 20 ponttal, a
Fradi a 9-ik helyen «szerénykedik».

B. K.

KÉT SZÍV SZOLGÁLAT

«Megáldom a házakat, melyekben
Szívem képét kifüggesztik és tisztel-
telik . . . Szívembe írom és onnan
soha ki nem törölöm azok nevét, akik
ezt az ájtatosságot terjesztik.»

(Jézus Szíve ígéreteiből).

Az Úr és a Szűzanya kegyképeit és
üzeneteit ajánljuk.

a) Egységcsomagunk három külön-
féle kegyképből 4 darabot, és 6 külön-
féle ismertető- és imalapot tartalmaz:
a Jézus Szíve, Fatima, az isteni Irgal-
masság és a Magyarországon napja-
inkban adott kettős Szeretetlen kinyi-
latkoztatások tárgyköréből. Ezek saját
kiadványaink. Ára a portókötséggel
együtt 23.— dán Kr; teljes ár helyett
terjesztői áron 15.— dán Kr.

B) Egységcsomagunk 5 különféle fü-
zetet tartalmaz, melyek mind Isten üze-
neteit ismertetik. Ára portókötséggel
együtt 24.— dán Kr; teljes ár helyett,
terjesztői áron 19.— dán Kr., vagy an-
nak megfelelő valuta. Adandó címekre
elküldjük ajándékodat. Kiadványaink
után a teljes ár 40 %-át adjuk a terjesz-
tőknek. Címünk: KÉT SZÍV SZOLGÁ-
LAT, Postboks: 9. DK - 2670 Greve
Strand DANMARK.

ÉLETÜNK

Felelős szerkesztő:

Dr. Harangozó Ferenc

Ungarische Oberseelsorge

8000 München 81

Oberföhringerstr. 40. (BRD)

Telefon: 089/98 26 37

Felelős kiadó és Nyomda:

Dr. Ludwig Vecsey

Ungarische Buchdruckerei,

9000 St.Gallen, Frongartenstr. 15.

(Schweiz) Tel. 071/22 55 28

Évi előfizetés: 14.— svájci frank
más országokban ennek megfelelő
valuta. Egyes szám: 1.20 Sfr.

Életünk — Unser Leben

Herausgeber: Dr. Ludwig Vecsey

Redaktion und Druck: Ungarische

Buchdruckerei, 9000 St.Gallen,

Frongartenstr. 15. (Schweiz)

Telefon: (071) 22 55 28

Kto.Krt. 603 Ungarische B.Druckerei

Sparkassa der Administration

St.Gallen

Bezugspreis jährlich: 14.— Sfr.

Lapzárta a hónap 20-án, hirdetések
pedig csak a hónap 15-ig fogadunk el!